

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

17 december 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET MIDDELENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 1999

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 1999

DECREET BEGELEIDING BEGROTING 1999

Inhoud

Nr. 25

Donderdag 17 december 1998
Morgenvergadering

Bericht van verhindering 1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

– 13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 14 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet

– 17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

– 13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 15 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 19 : Ontwerp van decreet

– 17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999

– 1214 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 23

Algemene bespreking (Voortzetting)

1

Sprekers : de heren Leonard Quintelier, Dirk Van Mechelen, Bruno Tobback, André Denys, Frans Wymeersch en Herman Lauwers, mevrouw Maria Tyberghien- Vandenbussche, de heren Paul Van Grembergen, Carl Decaluwé, Johan De Roo, Jaak Gabriels, Johan Malcorps, Ward Beysen, Gilbert Bossuyt, Patrick Lachaert en Ludo Sannen, minister Theo Kelchtermans en minister Steve Stevaert

Regeling van de werkzaamheden 23

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.18 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHT VAN VERHINDERING

Jan Caubergs : gezondheidsredenen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

- 13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen
- 14 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet
- 17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

- 13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen
- 15 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 19 : Ontwerp van decreet
- 17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999

- 1214 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 23

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999.

Aan de orde zijn de materies Leefmilieu en Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.

De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier (*Op de tribune*) : Milieu en natuurbeleid is wellicht de moeilijkste materie ooit, omdat economische belangen moeten wijken voor een milieu zonder koopkracht. Deze omkering moet het werk zijn van de economische sectoren zelf. Ik citeer hier Aviel Verbruggen in de inleiding van het meest recente milieu- en natuurrapport. We kunnen gerust stellen dat dit bijzonder nauw aansluit bij de werkelijkheid.

Een doortastend milieubeleid vergt de inzet van vele middelen, zowel door de overheid, als door bedrijven en particulieren. Net zoals de lasten voor bedrijven en particulieren de laatste tien jaar sterk zijn gestegen, is ook de overheidsinspanning sinds de jaren negentig gestegen van ongeveer 9 miljard frank tot meer dan 22 miljard frank dit jaar. Hiermee worden door het Vlaams Gewest aan leefmilieu ongeveer evenveel middelen besteed dan aan werkgelegenheid. De resultaten die hiermee op het terrein worden geboekt zijn duidelijk, maar de verbetering verloopt slechts stapsgewijs. Het zal er vooral op aankomen de huidige inspanningen in de komende jaren verder te zetten en de inspanningen te verhogen.

Onder meer voor bodemsanering zal de overheidsinspanning, vooral nu in de komende jaren vele dossiers in de ambtelijke uitvoering komen, sterk moeten stijgen. Supplementaire financiële middelen zullen hier een absolute noodzaak zijn. Mijnheer de minister, hier kijkt men vooral uit naar de oprichting van een bodemsaneringsfonds. Dit zal samen met de particuliere sector tot stand moeten komen. Met overreding, financiële prikkels, sluitende regelgeving en een goed functionerend handhavings- en controleapparaat moet de overheid alle sectoren, huishoudens en bedrijven ertoe aanzetten hun verantwoordelijkheid op te nemen, vooral ook uit eigen belang. Ook hier haal ik weer Aviel Verbruggen aan.

Het bodemsaneringsdecreet, het milieuvergunningstelsel en de bestaande milieueffingen illustreren dit milieubeleid. De industrie, de landbouw en het verkeer hebben reeds belangrijke inspanningen geleverd. Ook de huishoudens zullen in de toekomst hun inspanningen nog moeten opdrijven.

Het nieuwe MAP zal van de landbouwsector belangrijke inspanningen vragen. Ook het beleid

Quintelier

inzake openbaar vervoer dat deze regering voert, zal op termijn – en daar zijn we van overtuigd – zijn vruchten afwerpen.

In alle sectoren zal meer aandacht moeten gaan naar preventie in verband met de productie van afval, van waterverbruik en van vermijdbare vervuilende verkeersstromen. Wat afval betreft, kunnen we toch met een positieve blik naar OVAM kijken. OVAM voert de Presti-programma's goed uit.

Wat het waterverbruik betreft, kijken we uit naar de discussies die we hopelijk over enkele weken zullen voeren over het decreet inzake integraal waterbeheer. Een goed voorbeeld van vermijdbare vervuilde verkeersstromen vinden we terug in het transport over water en spoor voor afvalstoffen. Dat feit wordt vandaag steevast opgenomen in de vergunningsvoorwaarden van de nieuwe generatie hoogtechnologische verbrandingsovens. Dat juichen we toe.

Een geïntegreerd milieubeleid blijft nodig. De voorbije jaren werden grote milieubeleidsinspanningen gedaan. Een eerste echt gewestelijk milieubeleidsplan kwam tot stand. Het wordt jaarlijks opgevolgd door een milieujaarprogramma. In het kader hiervan werken verschillende overheidsdiensten over de verschillende departementen heen samen. Ook sectoren, gemeenten en onderzoeksinstituten worden hierbij betrokken. Het is wel problematisch dat de administraties vaak onvoldoende ambtenaren krijgen voor de uitvoering van het milieuplan. Noodgedwongen moeten ze opdrachten uitbesteden, wat soms drie- tot viermaal meer middelen vergt. Daardoor wordt ook de opbouw van heel wat ervaring, knowhow en expertise bij de administratie gemist.

Dat probleem werd onder meer aangehaald in een motie die we vorige lente eenparig goedkeurden in het kader van de bodemsanering. Sindsdien blijkt er weinig veranderd. In het algemeen moet er meer aandacht komen voor de resoluties en moties die in dit halfroond worden goedgekeurd.

De integratie tussen de verschillende bevoegdheidsdomeinen is het meest dringend voor de afbakening van de natuurgebieden, zowel in het kader van het structuurplan als in het kader van het natuurdecreet. Heel terecht vinden de natuurverenigingen dat de anomalieën in de bestemmingsplannen – groene gebieden die in praktijk akkerlanden zijn of omgekeerd – moeten worden

rechtgezet in de ruimtelijke ordening en niet in de milieuwetgeving. We vragen bijgevolg dat de planologische uitzuivering en de studies die aan de basis daarvan moeten liggen, zo snel mogelijk worden uitgevoerd. Dat zou ook de in het structuurplan voorziene bosuitbreidingen ten goede moeten komen.

Ook door het vastleggen van de criteria duurzaam bosbeheer, het opmaken van codes voor goede landbouwpraktijken en het ondersteunen van de werking van de regionale landschappen, kan de integratie van het milieubeleid verder worden versterkt.

Integratie mag echter niet ten koste gaan van de slagkracht. De beslissingen moeten worden genomen, weliswaar overeenkomstig de richtlijnen van bovenaf, op het niveau waar zich de meeste problemen voordoen. De perikelen naar aanleiding van de watersnood in september, illustreren dit ten overvloede. Dat werd hier trouwens uit verschillende hoeken opgemerkt.

Het milieu- en natuurbeleid van deze regering zit op het juiste spoor. De CVP steunt het ten volle. Het eindstation is nog verre van bereikt. Deze begroting laat toe een belangrijke stap vooruit te zetten, maar hoe dan ook zal de komende maanden, en vooral de komende weken, bijkomend wetgevend werk moeten worden geleverd. In de nabije toekomst zal ook duidelijk blijken dat de volgende jaren heel wat bijkomende middelen noodzakelijk zullen zijn. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer en mevrouw de minister, geachte leden, zonder in te willen gaan op alle aspecten van deze begroting leefmilieu en de daaraan verbonden maatregelen uit het programmadecreet, vraag ik uw aandacht voor enkele punten die aanleiding kunnen geven tot problemen in de nabije toekomst.

Om te beginnen is er de totaalfinanciering van het beleid. Ik ben blij dat we vandaag ook de minister van Begroting hierover kunnen ondervragen. Mevrouw de minister, dit werd vastgelegd in een resolutie die op 25 juli 1997 door het parlement met een grote meerderheid werd goedgekeurd. We stellen vast dat de ontvangsten in 1999 werden geraamd op 3,386 miljard frank voor de afvalheffingen en op 9,422 miljard frank voor de waterheffingen. Dat komt neer op een daling met onge-

Van Mechelen

veer 400 miljoen frank. Dat lag in de lijn van de verwachtingen. De andere heffingen blijven gelijk : denken we maar aan de mestheffing of de heffing op het grondwater. In zijn geheel is de heffingsopbrengst de voorbije jaren derhalve gedaald van 13,9 miljard frank naar 13,5 miljard frank, een daling met 386 miljoen frank of ongeveer 3 procent.

De totale opbrengst van het MINA-fonds wordt thans bepaald op 36,5 miljard frank, wat in feite 2,35 miljard frank meer is voor Leefmilieu dan in 1998. Dit is natuurlijk te wijten aan het feit dat de overdrachten stijgen met 1,4 miljard frank. De belangrijkste post hierin is natuurlijk de algemene dotatie aan het MINA-fonds, die inmiddels is gestegen tot 7,7 miljard frank. Dit komt dus neer op een stijging met 1,15 miljard frank of een overdracht vanuit de algemene middelen naar de begroting leefmilieu met ongeveer 17,4 procent.

Het is duidelijk dat, ter compensatie van een daling inzake de heffingen, dit jaar voor de derde opeenvolgende maal een inhaalbeweging wordt uitgevoerd door het verhogen van de dotatie uit de algemene middelen. Dat stemt overeen met de door ons goedgekeurde resolutie, waarin we verklaarden dat de kost van het saneren van de historische achterstand op milieuvlak moet worden gefinancierd met de algemene middelen en niet met de heffingen. We zijn dan ook blij vast te stellen dat, hoewel de stijging in 1998 vanuit de algemene middelen slechts 4,4 procent bedroeg, ze ondertussen is opgelopen tot 17 procent.

Toch vrezen we dat dit niet voldoende zal zijn. Aan de inkomstzijde stellen we immers ook een kentering vast. De loutere inkomsten vertonen in 1998 een daling van 920 miljoen frank, dus met 3,35 procent, terwijl er in 1997 nog een stijging was met 12,6 procent tegenover 1996.

Deze dalende trend in de stijging van de inkomsten heeft zich nu omgezet in een stijging met 2,35 miljard frank, voornamelijk veroorzaakt door de verhoging van de dotatie. Wat de inkomsten betreft kunnen we dus stellen dat de minister van Leefmilieu erin geslaagd is de door dit parlement goedgekeurde resolutie te doen naleven door de Vlaamse regering. Mijnheer Quintelier, dit kan ons natuurlijk alleen maar verheugen. Maar anderzijds valt aan de uitgavenzijde een licht stijgende trend waar te nemen. Hoofdoorzaken zijn onder meer de dotatie aan Aquafin, die nogmaals moet worden verhoogd, en de werkingsdotaties aan de OVAM

en de VMM. Veelzeggend is dat de uitgaven tot ondersteuning van de aanleg van gemeentelijke rioleringen worden opgetrokken tot 1,9 miljard frank. Dat verheugt dit parlement en beantwoordt aan de verzuchtingen van de commissie.

Mijnheer de minister, het ware misschien interessant van u vandaag te vernemen wat nu nog de achterstand is in Vlaanderen met betrekking tot de aanleg van gemeentelijke rioleringen. Op elke studiedag van de VMM – de laatste vond twee maanden geleden in Malle plaats – worden we immers geconfronteerd met steeds nieuwe cijfers. Natuurlijk, hoe meer er wordt geactualiseerd en hoe meer de databank bij de VMM op punt wordt gesteld, hoe groter die achterstand uiteindelijk blijkt te zijn.

We investeren nu 1,9 miljard frank extra. Wat betekent dat voor de achterstand die nu nog bestaat in de Vlaamse gemeenten ? Verder zou het misschien ook nuttig zijn te weten hoeveel middelen uit het investeringsfonds momenteel worden gebruikt voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen. We krijgen natuurlijk een automatische verschuiving, waarbij de gemeenten de Rio-subsidie gaan aanwenden voor de aanleg van rioleringen, maar waarbij het investeringsfonds vrijwel volledig voor andere zaken, hoofdzakelijk met betrekking tot het patrimonium, wordt gebruikt. Inzake de kapitaaluitgaven is het in deze begroting ook belangrijk dat de investeringsuitgaven voor Aquafin inderdaad blijven stijgen.

Ik wil nog even de aandacht vestigen op een probleem waar de heer Quintelier al naar heeft verwezen : de bodemsanering. De minister is gedwongen om zijn heffingen te bevriezen. Dit betekent dat als de uitgaven stijgen, het verschil in financiële middelen enkel kan worden goedgeemaakt door een stijging van de dotatie. In deze begroting merken we echter dat die twee evoluties niet gelijklopen. De overdracht vanuit de algemene middelen naar de begroting voor leefmilieu is nog steeds onvoldoende om de geplande uitgaven te financieren. Dit verschijnsel is schrijnend met betrekking tot de bodemsanering. Daarin wordt dit jaar 1,24 miljard frank ingeschreven, terwijl in de programmering die de commissie heeft ontworpen, 2,33 miljard frank was voorgesteld.

U kent het verhaal beter dan ik. Na anderhalf jaar hoorzittingen hadden we de kosten van de Vlaamse bodemsanering berekend op 280 miljard frank, te financieren over een periode van veertig jaar. Het gaat dus om een bedrag van 7 miljard frank per jaar, waarvan tweederde zou worden inge-

Van Mechelen

bracht door de privé-sector en eenderde door de overheid. We hebben daar dus jaarlijks 2,3 miljard frank voor nodig. De voorbije drie jaar hebben we een achterstand op de programmering opgelopen van 3,94 miljard frank. Dit is des te schrijnender omdat volgens de OVAM-deskundigen de privé-sector er wel in slaagt om zijn aandeel in die bodemsanering te realiseren. Mijnheer de minister, u zult me dan ook niet kwalijk nemen dat ik daarvoor uw bijzondere aandacht vraag.

Ik wil er vandaag ook op wijzen dat OVAM het voorbije jaar heel wat goed werk heeft verricht. Dat hebben we met de commissie duidelijk gezien. Ik zal toch nog iets zeggen over de sanering van de Lievenswijk in Kapellen. Uit dat dossier blijkt duidelijk dat OVAM nog niet voldoende knowhow heeft inzake organisatie en werfleiding van concrete uitvoeringsprojecten. Daarom wil ik u in het bijzonder vragen om na te gaan in welke mate de administratie daar kan worden versterkt om de reële afwikkeling van zulke bodemsaneringsdossiers op het terrein daadwerkelijk te realiseren. Dit heeft te maken met zowel mensen als middelen, alsook met een betere organisatie en opvolging.

De heer Quintelier heeft al verwezen naar de problemen en mogelijke oplossingen inzake het waterbeleid. Ik wil daar de volgende bedenkingen bij plaatsen. Het feit dat het subsidieerbaar gedeelte wordt opgetrokken naar 75 percent bij gescheiden gemeentelijke rioleringsstelsels is een belangrijke maatregel, die een bijkomende stimulans kan zijn voor de gemeentebesturen om een daadwerkelijk scheidingsbeleid te voeren.

Ik stel wel vast dat we dit niet in de artikels zelf kunnen terugvinden. Mijn vraag is dan ook dat uw kabinet of administratie zo snel mogelijk concrete richtlijnen uitwerkt, desnoods door middel van een omzendbrief, zodat de gemeentebesturen duidelijk weten welke richting de Vlaamse regering wil inslaan. U weet dat er niet overal een gescheiden stelsel kan worden aangelegd. We moeten weten waar precies het spanningsveld ligt om nog in aanmerking te komen voor de subsidie van 75 percent of 50 percent.

Er hebben zich een aantal concrete problemen voorgedaan in de Antwerpse regio. Ik denk vooral aan de overstromingen in Merksem, Stabroek en Kapellen. Er doen zich fundamentele problemen voor bij de afwatering van de Schijn en zijn voorgrachten. Ik heb hierover een parlementaire vraag gericht tot de ministers Kelchtermans en Stevaert.

Overweegt de Vlaamse regering om het stedelijk pompstation over te nemen dat op het einde van de voorgrachten staat? Deze installatie van vijf dompelpompen is dertig jaar oud en is afgeschreven. Ik heb onlangs vernomen dat in feite het Vlaams Gewest deze pompinstallatie subsidieert. De stad Antwerpen is vragende partij om ervan af te raken. Ik vraag dan ook om ze over te nemen en tegelijk milieuvriendelijke maatregelen te nemen bij de renovatie ervan. Men kan bijvoorbeeld de dompelpompen vervangen door een vijzelsysteem, wat grotere garanties biedt voor het visbestand.

Ik vraag ook aandacht voor het slibprobleem. De minister heeft daar in de commissie uitvoerig op geantwoord. Hij heeft nu in een schriftelijk antwoord op een vraag van mij laten weten dat voor 1999 een budget is uitgetrokken van 61 miljoen frank. Dit staat tegenover de miljardenuitgave die ons wacht. Ik begrijp dat we dit nu niet kunnen oplossen. Het is too little too late. Wordt er een aanzet gegeven om een ernstig krediet in te schrijven voor het jaar 2000? Ik weet dat de inschrijving van de kredieten en de voorbereiding van het dossier heel wat werk vergen. We moeten hierover echter duidelijkheid creëren en snel een grote investering doen, zodat we de verdere investeringen op een veel langere termijn kunnen afschrijven. Misschien kan hiervoor een andere financieringstechniek worden gevonden, bijvoorbeeld via een prefinanciering door de Vlaamse Milieuholding, die het Vlaams Gewest op twee of drie jaar zou vereffenen. Het is belangrijk dat er snel wordt opgetreden.

Ik dank de minister voor zijn inzet in de Vlaamse regering om onze resolutie over de financiering van het leefmilieu om te zetten in beleidsmaatregelen, namelijk een blokkering van de heffingen en een verhoging van de dotatie. De Vlaamse administratie had de opdracht om een milieujaarprogramma uit te werken, waarin ze manifest de opdracht kreeg om tegen deze begrotingsbesprekingen een duidelijke visie te formuleren op de milieukosten die ons nog staan te wachten en op de manier waarop we die zullen financieren, namelijk door een dotatie of door heffingen. Ik betreur dat de administratie er niet in is geslaagd om dit werkdocument door de minister te laten presenteren aan het Vlaams Parlement. Enkel vanuit deze studie kan men in de toekomst een ernstig leefmilieubeleid voeren.

Er komt heel wat werk naar de commissie toegestroomd, zoals het decreet voor integraal waterbeheer en de herziening van het mestactiedecreet. We zijn hier klaar voor, maar ik vraag de aandacht van

Van Mechelen

de minister voor een aspect dat in de commissie uitvoerig ter sprake is gekomen, namelijk de vereenvoudiging van de procedures in de milieuwetgeving. We hebben hierover op 11 december 1996 een hoorzitting gehouden met de professoren Bocken, Boes en Berghmans. Er is al heel wat gestudeerd. De laatste rapporten zijn binnen.

Op 30 april 1997 werd een resolutie aangenomen betreffende de werkgelegenheid. Daarin staat letterlijk: 'De milieuwetgeving en de wetgeving op de ruimtelijke ordening moeten worden gecoördineerd en gecodificeerd. Het Vlaams Parlement vraagt aan de Vlaamse regering dat hiervan werk zou worden gemaakt voor het einde van het jaar.' Daarmee werd het einde van het jaar 1997 bedoeld. Ook in het bedrijfsleven wordt sterk aangedrongen op snel handelen. Wanneer mogen we dit resultaat verwachten en wie doet wat in de Vlaamse regering?

De minister van Economie heeft enkele initiatieven genomen met betrekking tot de procedures voor bedrijfsinvesteringen. Vorige week bleek dat de GOM Antwerpen en de stad Antwerpen zeer ver zijn gevorderd in hun projecten met elektronische loketten. Wie neemt het roer in handen en zorgt ervoor dat we nog voor de verkiezingen van volgend jaar in de commissie concrete beleidsinitiatieven kunnen nemen? Er mag op dit terrein bij het bedrijfsleven geen enkel misverstand meer bestaan.

We scharen ons achter het principe dat de normen streng moeten zijn, maar pleiten er ook voor dat ze worden geïmplementeerd door middel van doorzichtige regels en vereenvoudigde procedures. De resultaatverbintenis is daarbij het belangrijkste, niet de procedures of de administratieve verplichtingen. In het nieuwe MAP hebt u hiertoe al een aanzet gegeven.

Als minister van Tewerkstelling bent ook u daar gevoelig voor. Ik hoop dat u bereid bent in de loop van de volgende maanden nog een extra inspanning te leveren. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Dat laatste is een gezamenlijk initiatief van de Vlaamse regering waartoe de ministers van Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Economie zich onder leiding van de

minister-president hebben geëngageerd. Ze baseren zich op het voorstel van Andersen Consulting.

Voor de werkgroepen die daar binnen het departement van Leefmilieu mee bezig zijn, is het einde nog niet in zicht. Het is een permanente opdracht. U hebt professor Berghmans daarover gehoord. De minister-president heeft zich ertoe verbonden om nog voor het einde van de regeerperiode concrete beslissingen te nemen.

In antwoord op uw vragen over de rioleringen, zal ik opnieuw cijfers laten bekendmaken over de stand van zaken van de investeringen. Voor de gemeentelijke rioleringen, waar de achterstand het grootst is, hebben we met de vastleggingsmogelijkheden die er nog waren, voor dit jaar nog 300 miljoen frank versneld ingebracht bovenop de reeds geleverde inspanningen.

Voor de bodemsanering verwijs ik naar het verslag. Ook hier hebben we voldoende aangetoond dat vooral juridische discussies de ambtshalve saneringen blokkeren. Dat is het grote verschil met de saneringen die in de privé-sector kunnen worden verricht. Die sector wordt zelden met juridische procedures geconfronteerd, vermits de saneringen op eigen initiatief gebeuren. Bij OVAM is inderdaad een interne versterking nodig van het management van de bodemsaneringen die ze zelf ondernemen.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik dank de minister, vooral voor het laatste antwoord. Het zou interessant zijn om in januari met de drie bevoegde commissies voor Economie, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening het initiatief te nemen tot een gesprek met de Vlaamse regering om na te gaan hoever we staan en om een afspraak te maken over een engagement om voor het einde van de regeerperiode daadwerkelijk nog iets te realiseren.

Op grond van die resultaatverbintenis zal het bedrijfsleven het Vlaams Parlement op haar werking en efficiëntie toetsen. Ik meen daarvoor op uw steun te kunnen rekenen.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, gelet op de grote eensgezindheid in de commissie voor Leefmilieu, zal ik me beperken tot het aspect over ruimtelijke ordening en ver-

Tobback

keer. Inzake ruimtelijke ordening is er begin deze week en bij het begin van deze begrotingsbespreking al heel wat gezegd. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om te bevestigen dat, na alles wat we de afgelopen maanden hebben gezien, de fameuze trendbreuk, waar we al jaren om hebben gevraagd, een onomstootbaar drie maal onderlijnd en heel zeker feit is. Het was meer dan hoog tijd.

Ik wil het niet nog maar eens hebben over het topje van de ijsberg dat afbraken uiteindelijk zijn. Er is al meer dan genoeg over gezegd en alles wat er kan over worden gezegd is al eens aangehaald.

Veel belangrijker is wat de afbraken en dat topje van de ijsberg voorafgaat. Er zijn twee manieren om te voorkomen dat we in de toekomst nog veel meer dergelijke dingen zullen zien. De eerste methode is teruggaan naar hoe het vroeger was en de spons vegen over fouten uit het verleden, alles opnieuw over zijn dooie akkertje laten voortkabelen, de willekeur de ruimte geven en alles toelaten.

De tweede methode is te komen tot een beleid dat op alle niveaus en van in het begin mensen duidelijk maakt wat hun rechten zijn, maar ook wat niet kan. In dat beleid moeten op ieder niveau duidelijke en snelle procedures ter beschikking staan van de mensen, en die moeten resulteren in een zeer snel ja of een even snel en duidelijk neen, waarbij dat neen ook wordt nageleefd.

Ik heb me de afgelopen weken een aantal keren gestoord aan de jammerklachten van 'misleide' burgers – met wie ik geen medelijden voel -, wiens bouwwerkzaamheden driemaal werden stilgelegd, tweemaal werden verzegeld en die nu claimen dat ze door de overheid aangaande hun rechten verkeerd zijn ingelicht. Het spijt me, collega's, maar wie niet wil zien, zal altijd dwalen. Ik kan nogmaals bevestigen dat dit beleid daar geen medelijden mee hoeft te hebben.

Het is overduidelijk misgelopen toen na twee of drie keer stilleggen en verzegelen van de bouwwerkzaamheden überhaupt nog verder kon worden gebouwd. Blijkbaar zijn een aantal van die remmende maatregelen niet voldoende. Het moet heel duidelijk zijn dat we kiezen voor de tweede positieve en duidelijke aanpak. Het langverwachte en in aantocht zijnde decreet op de ruimtelijke ordening moet die verwachting inlossen via kortere en duidelijkere procedures en een duidelijke visie op wat ruimtelijk beleid moet inhouden. Deze visie

moet passen in een volledig systeem van structuurplan tot bouwvergunning, waar op ieder niveau ieder bestuur en elke burger voor zijn verantwoordelijkheid wordt geplaatst en waar de burger terdege en onmiddellijk wordt voorgelicht over het statuut van elk perceel grond. Het systeem moet de garantie bieden dat de papieren fictie ook fysieke realiteit wordt.

De rol van de gemeenten in deze aangelegenheid is cruciaal. Het is me in het Vlaams Parlement al een paar maal verweten, maar ik behoor niet tot diegenen die zeer veel vertrouwen hebben in gemeentebesturen, ondanks de aanwezigheid van een burgemeester in mijn familie. Niet omdat ze van nature slecht zouden zijn, wel omdat ze in onze Vlaamse werkelijkheid, door hun zeer beperkte draagkracht, haast gedwongen zijn tot een zeer grote mate van improvisatie en amateurisme. Dit is niet eens een verwijt. Voor de burgemeester, die wordt geconfronteerd met een steeds meer eisende inwoner en slechts over een handvol medewerkers beschikt, is het geen sinecure een degelijke dienst te verlenen die met de letter en de geest van de wet overeenstemt.

Gelukkig is het aantal gemeenten dat daaruit de conclusie trekt dat men dit maar allemaal feestelijk aan zijn laars moet lappen, zeer beperkt. We mogen evenwel niet uit het oog verliezen dat ze wel bestaan. Het is met betrekking tot deze begroting dan ook meer dan positief te noemen dat de Vlaamse regering in middelen heeft voorzien om toch op zijn minst in het kader van de opmaak van structuurplannen die gemeenten op dat vlak te ondersteunen, al is dat dan maar de eerste stap van het verhaal.

Het mag dus geen eindpunt zijn. Het is geen geheim dat de kennis in Vlaanderen op het vlak van planologie, ruimtelijke ordening en ruimtelijk beleid al te beperkt is. Dit geldt niet alleen voor de gemeenten, maar het is wel op dat vlak dat de eerste inspanningen zullen moeten worden geleverd met betrekking tot het voorzien in de nodige middelen vanuit zowel de hogere overheid als vanuit de gemeenten zelf. Dan kunnen er ook objectieve aanwervingsprocedures tot stand worden gebracht die het mogelijk moeten maken te investeren in bekwame mensen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Tobback, u geeft zelf toe dat er een medeverantwoordelijkheid is van de gemeentelijke en andere overheden. Mag ik

Denys

daarom vragen wat u dan met het handhavingsbeleid uit het verleden doet ?

De heer Bruno Tobbac : Ik heb die vraag reeds beantwoord. Wie ondanks alles toch heeft gebouwd, kan voor mij op geen enkele tolerantie rekenen. Wie ook maar één keer gewaarschuwd werd dat zijn werken niet conform werden uitgevoerd, moet van mij geen greintje medelijden verwachten.

Wettelijk gezien bestaat sinds 1962 de verplichting om een bouwvergunning te hebben, en eigenlijk dateert die verplichting al van veel vroeger. Wie dus zonder bouwvergunning bouwt, is persoonlijk en 100 percent in de fout.

Wie dan kan aantonen dat hij door een gemeentebestuur of door een notaris is misleid, mag met mijn groeten dat gemeentebestuur of die notaris dagvaarden en een schadevergoeding eisen. Ik wens hem daarbij alle succes toe en hoop dat hij het gelijk aan zijn kant krijgt door aan te tonen dat het werkelijk niet zijn fout is geweest.

De heer André Denys : Mijnheer Tobbac, ik denk dat elke rechtgeaarde politicus toch een beetje geprangd zit tussen enerzijds het naleven van de wet en anderzijds de hardvochtigheid en de moeilijkheid om die zaak te herstellen.

Ook ik ben voorstander van het naleven van de wet, maar hoe denkt u nu die 100.000 dossiers met betrekking tot bouw misdrijven aan te pakken ? Ik huiver immers bij de idee dat we ons nu plotseling in een mentaliteit van afrekeningen, represailles, anonieme brieven en verklikkingen bevinden.

De heer Bruno Tobbac : Het verklikkingssysteem is niet iets dat ingevoerd werd. Indien het inderdaad zo is dat de overheid enkel op die manier – namelijk door al dan niet anonieme meldingen door burgers – van overtredingen op de hoogte kan geraken, dan is er per definitie reeds iets mis. Dit bewijst dan immers dat er heel wat mensen door de mazen van het vergunnings- en controle-net zijn geglipt. Als liberaal zou u er toch geen moeite mee mogen hebben dat ik er dan ook niet al te zwaar aan til dat er inderdaad burgers zijn die de taak van de overheid voor een deel op zich nemen.

De heer André Denys : Niemand heeft bezwaar tegen een oplossing. Ik vraag me echter af hoe

minister Stevaert zijn huidige werkwijze wil door-trekken voor alle bouw-overtredingen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Denys, ik zal u een vraag stellen. Er bestaan nogal wat misvattingen over dit dossier, want alle afbraken werden tot nu toe uitgevoerd door particulieren. Enkel in de paar gevallen dat zij weigerden af te breken, heeft de overheid dat in hun plaats gedaan.

Ik heb de verklaringen van de heer Gabriëls terzake vernomen, ik hoor nu die van u en ik zal straks die van de heer Lachaert horen. Ik hoop dat ik dan een eensgezind beeld krijg van de standpunten van de VLD. Vindt u dat de afgebroken woningen ten onrechte werden afgebroken ? Vindt u echt dat de afbraak op een hardvochtige wijze is gebeurd ?

U dient te weten dat het woningen betreft die zich niet in de woonzone bevonden, en dat de eigenaars een eerste maal werden verwittigd met een PV, een tweede maal met een verzegeling, en een derde en een vierde maal met een vonnis. Ze werden aangepord om de zaken zelf in de oorspronkelijke staat te herstellen. Het gaat immers niet over de restauratie of het opknappen van vervallen boerderijen, maar over huizen die werden gebouwd in een zone die niet is bestemd voor het bouwen. De eigenaars werden daar door de plaatselijke overheid meermaals op gewezen.

Vindt u het echt hardvochtig dat de overheid optreedt als de burger na een vonnis zelf niet wil afbreken ? Vindt u echt dat de beleidsvoerders dit niet kunnen doen ? Ik wil echt een antwoord van u, want het is van fundamenteel belang te weten wat u daarover denkt.

De heer André Denys : Ik zou u eveneens een fundamentele vraag willen stellen. (*Rumoer*)

De minister stelt mij een vraag. Ik mag hem toch ook iets vragen ? (*Rumoer*)

Mijnheer de minister, waar begint en waar eindigt u met uw afbraken ? Beperkt u ze tot natuurgebieden of zult u alles wat zonevremd is laten afbreken ? Uw antwoord op mijn vraag is van fundamenteel belang voor mijn antwoord op uw vraag. (*Rumoer*)

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Denys, ik heb u de situatie geschetst. Werden de woningen ten onrechte en op een hardvochtige wijze afgebroken, ja of neen ?

De heer André Denys : U kent ook mijn vraag aan u, mijnheer de minister. (*Gelach*)

Ik ben gekant tegen afbraak en ik wil nog steeds een antwoord op mijn vraag.

De voorzitter : Mijnheer Denys, uw spreektijd is om.

De heer André Denys : Maar ik wordt onder-vraagd, mijnheer de voorzitter. (*Gelach*)

De voorzitter : Mijnheer Denys, u kreeg reeds tweemaal de kans om te antwoorden. Straks is het de beurt aan de heer Lachaert. Ik stel voor dat hij het standpunt van uw fractie verwoordt en uw antwoord op de vraag van de minister integreert in zijn uiteenzetting. We zullen met de nodige aandacht naar zijn uitleg luisteren.

De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, terwijl de heer Denys zich laat inlichten over de ruimtelijke ordening en het standpunt van de VLD terzake, zal ik overgaan tot het gedeelte over openbare werken en verkeer. (*Gelach*)

Ik zal proberen om niet helemaal terug te komen op het actualiteitsdebat van een maand geleden en ook niet te erg vooruit te lopen op het mobiliteitsdebat van over enkele maanden. Ze tonen allebei alleszins aan hoe actueel deze materie is.

We zijn erg blij dat ook de regering de actualiteit van dit probleem onderschrijft en een substantieel bedrag van verscheidene miljarden vrijmaakt voor nieuwe initiatieven. Dit komt tegemoet aan een uitdrukkelijke vraag van het parlement en we kunnen uiteraard niet anders dan dit met veel plezier begroeten. Hoeveel geld 2,5 miljard frank ook is, tegenover de uitdagingen die voor ons liggen op dit domein, is het jammer genoeg peanuts. Om het mobiliteitsprobleem op onze wegen aan te pakken, om in alternatieven te voorzien voor auto- en vrachtwagengebruik, om verkeersveiligheid drastisch te verbeteren, volstaat dit bedrag met enige goede wil slechts om een eerste steen te leggen.

Zelfs die eerste steen vereist nog de nodige randmaatregelen. Ten eerste moet hij worden gevolgd door heel veel anderen. Het beleid zal zich met andere woorden moeten engageren om in de komende jaren deze inspanningen op te drijven en voort te zetten over een zeer lange termijn. We pleiten er dan ook ondubbelzinnig voor om in de komende jaren een vergelijkbare groei in dit

beleidsdomein te blijven aanhouden, zoals ook in een aantal andere domeinen is gebeurd.

Ten tweede is het van cruciaal belang dat al die volgende stenen ook op de juiste plaats worden gelegd. Het beleid moet prioriteiten leggen bij de besteding van de bijkomende middelen. Wat ons betreft, zijn die prioriteiten nu al duidelijk. Ik heb ze daarnet al vermeld : het uitbouwen van werkbaare alternatieven voor auto en vrachtwagen en verbetering van de verkeersveiligheid. Op beide punten gaat de voorliggende begroting in belangrijke mate de goede richting uit. 400 respectievelijk 440 miljoen voor verbetering aan de waterwegen – overigens gekoppeld aan het wegvallen van de vaartrechten – en voor het uitbouwen van voorstedelijke tramnetten in Antwerpen en Gent, dragen alleszins bij tot het bieden van de gevraagde alternatieven. Ze voldoen jammer genoeg ook aan een ander criterium : het zijn slechts de eerste stenen. Een volwaardig voorstadsnet rond Gent en Antwerpen hebben we daarmee immers niet. Dan heb ik het nog niet over één rond Brussel, dat qua personenvervoer toch het knooppunt bij uitstek in Vlaanderen is.

Voor georganiseerd vervoer van personen in het algemeen staan we trouwens nog voor gigantische uitdagingen. De realisatie van de doelstelling om het recht op basismobiliteit te garanderen, kost ons nog minstens 1,5 miljard frank, heeft de voorzitter van de raad van bestuur van De Lijn ons onlangs voorgerekend. Het systeem van belbussen dat voor landelijke gebieden een efficiënt en krachtig systeem is, staat op vele plaatsen nog in zijn kinderschoenen. In sommige regio's is het nog helemaal onbestaande.

Een basismobiliteit is slechts het minimum minimum van wat we moeten aanbieden. Het is nog lang geen hoog kwalitatief vervoerssysteem dat in onze steden de auto kan vervangen, iets waarvan de haalbaarheid nochtans in andere landen meermaals is bewezen. Het is goed dat ook daar de ruimte wordt gecreëerd voor een aantal specifieke groepen om die steden toe te laten zelf hun bijdrage te leveren aan de uitbouw van een dergelijk openbaarvervoerssysteem.

De 700 miljoen frank voor het onderhoud van wegen is niet minder cruciaal, al was het maar omdat dat de uitdrukkelijke vraag was van dit parlement. Goed onderhoud en veiligheid gaan immers hand in hand. Het is voor onze fractie dan ook heel duidelijk dat onderhoud en een verbeterde capaciteitsbenutting de voornaamste domeinen zijn waarin moet worden geïnvesteerd.

Tobback

De aanleg van nieuwe infrastructuur is nodig in het geval van een aantal missing links, maar laat ons duidelijk zijn : het gaat om een zeer beperkt aantal tracés. In geen geval is sprake van de immense reeks voorstellen die we als leden van de commissie voor Openbare Werken in de bus kregen en die ongetwijfeld niet toevallig uit het brein van een aantal wegebouwers zijn ontsproten. Wanneer men deze voorstellen optelt en uittekt op de kaart, komt men aan ongeveer een derde ring rond Brussel ergens tussen die stad en de landsgrenzen, die ergens ter hoogte van Mechelen – dat zal wel toeval zijn – een zeer grote ring rond Antwerpen kruist, die ergens in Oostende eindigt.

Wie in het land met de grootste wegendichtheid van Europa nog altijd niet heeft begrepen dat een nog dichter wegennet alleen maar leidt tot nog meer mobiliteitsproblemen, mist zelf meer dan één link, als u het mij vraagt. *(Gelach)*

Het enige langetermijnresultaat van dergelijke plannen zal zijn dat verstandige politici in onze buurlanden uiteindelijk besluiten tot de aanleg van de ultieme ring, de ring rond die chaos, zodat ze zich tenminste niet meer in ons land hoeven te begeven. *(Gelach)*

Tot slot wil ik twee punten bespreken. Ze horen, ten minste op basis van onze commissiebesprekingen, bij elkaar. Eerst en vooral is er het beleid dat streeft naar het objectiveren van de geleverde investeringen en van het investeringsprogramma. Minister Baldewijns heeft hiertoe in samenwerking met de bevoegde administratie een aantal belangrijke stappen gezet, ere wie ere toekomt, en dit beleid wordt voortgezet door zijn opvolger. Gezien de al vermelde schaarste aan middelen tegenover de overvloed aan noden, kunnen we dit alleen maar toejuichen. Het spreekt vanzelf dat investeringen die op de kortst mogelijke tijd de grootst mogelijke resultaten realiseren, voorrang moeten krijgen. Dat vereist correcte wetenschappelijk en maatschappelijk onderbouwde methodes. Ik vond de uiteenzetting over de methode en het programma in de commissie daarover bijzonder leerrijk. Om in alle lagen aanvaardbaar te zijn, is een grotere bekendheid en sterkere verplichting noodzakelijk. Onze fractie is hiervoor vragende partij, meer zelfs, we zullen een voorstel doen om de objectivering van deze beleidsmethode om te zetten in een decretale regeling.

Het bedrag van 400 miljoen frank dat aan onderhoud van fietspaden wordt besteed, kunnen we

alleen maar hard toejuichen. Vlaanderen kampt immers met een achterstand van zowel aanleg als gebruik van fietspaden. Dat bedrag komt geen moment te vroeg, zeker als we correct en consequent willen zijn en de fiets als een van de alternatieven voor de auto beschouwen. Een tweede reden waarom we hier blij mee zijn is deze : de minister heeft onderstreept dat de middelen naar werkgelegenheid gaan in sectoren en groepen die het hard nodig hebben. Ik kan niet anders dan met heel veel plezier zeggen dat dit initiatief bewijst dat fietsen werkt. *(Applaus bij de SP, de VU en AGALEV)*

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in naam van mijn fractie wil ik enkele bedenkingen verwoorden in verband met het beleid inzake leefmilieu en natuurbehoud. Om te beginnen zijn we van oordeel dat de titulatuur onvolledig is. Eigenlijk zou dat moeten zijn : 'leefmilieu, natuurbehoud en natuurherstel'. Dat laatste is op dit ogenblik immers een van onze voornaamste taken.

Sprekend over het leefmilieu en het natuurherstel komen we terecht bij andere aspecten van onze samenleving. Er is in eerste instantie het raakvlak van leefmilieu en economie. Er moet dringend een mentaliteitsverandering tot stand worden gebracht. Die wijziging doet stilaan haar intrede maar ze is nog steeds in onvoldoende mate aanwezig. Aan de vooravond van de eenentwintigste eeuw moeten we ons durven afvragen wat het zwaarst doorweegt : het welzijn of de welvaart van de bevolking.

In deze discussie is het dikwijls dansen op een slappe koord. Maar het is onze plicht te zoeken naar een samenhang tussen natuur, open ruimte, landbouw en economie in het algemeen. We moeten de dingen afwegen aan de hand van het cultureel belang en het welzijn van de bevolking, en ook van het economisch belang. We moeten ons afvragen waar de grenzen van de welvaart liggen. Welke offers kan een samenleving brengen ten dienste van de industriële ontwikkeling ? Welke offers wil men brengen om natuur en open ruimte te vrijwaren ?

Heeft het in de toekomst nog zin in een welvarend Vlaanderen te wonen en te leven, als er niet voldoende bewegings- en levensruimte is in alle betekenissen van deze woorden ? Daarom mogen we vanaf vandaag geen beslissingen nemen die onom-

Wymeersch

keerbare gevolgen hebben. Als we ingrepen doen in gelijk welk aspect van het maatschappelijk leven, dan moet worden afgewogen of de winst daarvan wel opweegt tegen datgene wat wordt tenietgedaan.

Naast het raakvlak leefmilieu-economie is er de problematiek van het behoud van de open ruimte. Dat voert ons naar een discussie over het nieuwe MAP. In de toelichting is het principe vermeld dat de vervuiler moet betalen. Ik ben van oordeel dat in dit dossier van dit principe wordt afgeweken. In bepaalde omstandigheden mogen grondstoffen niet worden verward met afvalproducten. Ik wil de zaak hier niet ten gronde bespreken. Maar als we afstappen van de productieheffing – wat mijn inziens terecht zou zijn – en alleen de heffing op de vervuiling handhaven, dan zou dat op middellange termijn ertoe kunnen leiden dat de veestapel in Vlaanderen wordt afgebouwd.

Kunnen wij een evenwicht vinden tussen een goed milieubeleid en de verdediging van de belangen van economische groepen, zonder een onderscheid te maken tussen de industriële landbouwbedrijven en de echte familiale landbouwbedrijven? Is het niet mogelijk om de nu lopende vergunningen voor de agro- of andere industrie in te perken, af te bouwen en de eventueel vrijgekomen ruimte over te hevelen naar het familiaal landbouwbedrijf?

Mijnheer de minister, tot slot nog enkele bedenkingen bij bepaalde thema's. Ik zal hier niet de te-rechte opmerkingen van de heer Van Mechelen herhalen in verband met de bodemsanering. We weten allemaal dat die van primordiaal belang is. Het gaat om het raakvlak tussen leefmilieu en volksgezondheid.

De minister heeft ontegensprekelijk gelijk dat de huidige achterstand een gevolg is van allerlei juridische procedures. Ze is echter meer dan dat. We moeten overgaan tot een versnelde procedure. De dotatie aan OVAM en eventuele andere middelen moeten worden opgetrokken om zo snel mogelijk ook dit facet van de milieupolitiek te verbeteren.

De huidige milieuwetgeving is dikwijls onduidelijk. Er zijn verschillende facetten en deelfacetten. Ook de milieufiscaliteit is dikwijls vaag. Op verschillende vlakken worden verschillende belastingen geheven. Een milieubelasting zou in elk geval in eerste instantie sturend en ontradend moeten zijn. Op

zeer lange termijn zou zo een belasting moeten uitdoven.

Zowel op gewestelijk als op provinciaal en gemeentelijk vlak worden echter verschillende belastingen geheven, die dan nog dikwijls aanvullend zijn en betrekking hebben op dezelfde materie. Het hoeft dan ook geen verbazing te wekken dat de man in de straat niet meer ziet waarvoor hij betaalt. Het zou voor hem heel wat eenvoudiger zijn mocht hij eenmaal door één instantie uniform worden belast voor één bepaald doel, namelijk het herstel en het behoud van het leefmilieu.

Om deze reden vraag ik u of het in de toekomst niet mogelijk is om een algemene gewestelijke belasting in te voeren ten behoeve van het milieu-behoud en -herstel. De gemeenten en de steden zouden daarbij het recht hebben, zoals bij de krotbelasting, om daarop gemeentelijke opcentiemen te heffen. Dit zou minstens het voordeel hebben dat de gewone man, de burger in Vlaanderen een duidelijk zicht krijgt op de milieufactuur en op wat met zijn belastinggeld gebeurt. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we bespreken nu de laatste begroting van deze zittingsperiode. Ze zou de afronding moeten zijn van een regeerakkoord. Ik zal in het kort trachten een evaluatie te maken van deze begroting voor de ruimtelijke ordening en openbare werken en die te plaatsen tegenover wat er de vorige jaren werd gepresteerd.

Wat waren de meest opvallende doelstellingen van deze regering op dit gebied?

Ik denk dat dit slaat op het opstellen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, het op kruissnelheid brengen van de milieuconvenants, het op poten zetten van het handhavingsbeleid, het naar voren brengen van een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening en het optrekken van de investeringen. Ik zal deze elementen even overlopen.

Wat die investeringen betreft, bent u er fier op, mijnheer de minister, dat er bij deze begroting 2,5 miljard frank extra is bijgekomen. Dat klopt. Daar staat echter wel tegenover dat er de voorbije jaren, ook onder deze regering, heel wat achterstand is opgelopen, onder meer wat betreft het onderhoud van de wegen. In uw eigen toelichting stelt u dat er eigenlijk 5,6 miljard frank per jaar zou moeten

Lauwers

kunnen worden besteed aan het structurele onderhoud om de achterstand die we hebben opgelopen op middellange termijn te kunnen inhalen. In deze begroting is slechts in een half miljard frank extra voor dit onderhoud voorzien.

Wat het gewone, jaarlijkse onderhoud betreft, schrijft u in uw toelichting zelf dat, vermits de diensten zelf met minder personeel moeten werken, er meer moet worden uitbesteed en door de privé-sector moet worden onderhouden. Dit is duurder en daardoor doet men met hetzelfde geld steeds minder. U zegt wel dat men met een aantal pilootprojecten zal bekijken in welke mate de personeelsformatie in de toekomst kan worden aangepast. Ondertussen blijft de achterstand echter jaar na jaar oplopen. Bovendien wordt een gedeelte van dat onderhoud gefinancierd met investeringskredieten die eigenlijk uit het infrastructuurfonds komen.

Minister Steve Stevaert : Ik dank u, mijnheer Lauwers. U citeert mijn toelichting correct. Ik ben het echter niet eens met uw conclusie. Als men alle cijfers optelt, komt men ongeveer tot 5,6 miljard frank.

Enerzijds hebt u gelijk. Er is nog een achterstand inzake het onderhoud van wegen en van onze infrastructuur. Anderzijds zijn we een inhaaloperatie aan het uitvoeren. De achterstand wordt steeds kleiner. U mag niet het beeld voorhouden dat de achterstand groeit. De middelen die nu zijn ingeschreven, betekenen dat we niet ver afstaan van die 5,6 miljard frank. Bovendien moeten we, naast de budgettaire ruimte, rekening houden met het stapsgewijs uitvoeren van deze inhaaloperatie. We moeten erop toezien dat de markt niet oververhit raakt. We moeten ervoor opletten dat heel Vlaanderen niet in een file staat. Wij betalen nu de rekening van tien tot vijftien jaar geleden. Wij willen dit niet oplossen zoals de NMBS. We willen dit op een Vlaamse manier doen. Dat zal een uitermate moeilijke afweging zijn. U hebt echter wel voor een gedeelte gelijk.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de minister, ik wil daar nog verder op ingaan. Op het ogenblik tekent zich een vertraging van de achterstand af. U zegt zelf dat, indien men in de begroting zoekt, men uiteindelijk niet bij die 5,6 miljard frank uitkomt. Dat is wat ik eigenlijk bedoel. Met dit soort van doorschuivingen krijgt men een duistere, quasi onleesbare begroting.

Enerzijds gebruikt men investeringskredieten voor het gewone onderhoud. In het programmadecreet staat bovendien dat we ook overdrachten uit 1998 mogen verrekenen naar 1999. Er is een nog mooiere illustratie. U hebt, naar aanleiding van het relletje tussen de SP en de CVP rond het indicatief driejarenprogramma, een nota neergelegd met tien argumenten waarom u slechts schijnbaar afwijkt van de objectieve behoefteanalyse. U probeert in die bewuste nota aan te tonen dat daar redenen voor zijn. Ik wil me daarover niet uitspreken. Ik kan aan de hand van die nota niet uitmaken of dit al dan niet het geval is. Ik denk trouwens dat het meer een relletje was tussen de CVP van West-Vlaanderen en de SP van Limburg.

Wat in die nota staat, kan waar zijn. U zegt echter dat de afdelingen van de dienst Wegen eigenlijk eilandjes zijn die hun programma elk op een andere manier invullen. U zegt tevens dat er geen concordantie is tussen enerzijds de behoefteanalyse en anderzijds de dossiervoorbereiding door de afdeling. In die nota staat dan weer dat bepaalde werken van structureel onderhoud worden gefinancierd door het gewone onderhoud. De nota is dan ook een prachtige illustratie van een begroting die onleesbaar is, waarmee men alle kanten uitkan en die in zekere zin bijna een volmacht inhoudt. Vandaar dat men toch heel veel goede wil aan de dag moet leggen om deze begroting van openbare werken en verkeer goed te keuren. Mijnheer de minister, u geeft zelf toe dat de begroting eigenlijk heel chaotisch is en niet volstaat om uw eigen doelstellingen te realiseren, niettegenstaande de vertraging van de achterstelling.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Lauwers, de begroting is inderdaad ingewikkeld omdat de materie ook ingewikkeld is. Wanneer een doortocht wordt gerealiseerd, wordt tegelijk de verslechterde toestand aangepakt. Daar moet rekening mee worden gehouden. Dat geldt ook voor de vraag over de doortochten. Er werd gevraagd hoeveel middelen er al dan niet naar fietspaden gaan.

Mijnheer Lauwers, u hebt een terecht punt aangehaald. Het is een uitdaging voor de toekomst om alle oude buitendiensten – om de oude terminologie te gebruiken – op elkaar af te stemmen. We hebben op dat vlak nog veel werk voor de boeg.

De heer Herman Lauwers : De begroting zou gedeeltelijk gebaseerd moeten zijn op een analytische boekhouding, zodat we weten welke kosten gepaard gaan met de verschillende begrotingsonderdelen.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Mijnheer Lauwers, uw houding is zeer duaal. Enerzijds schrijft u de discussie af als een relletje. Dat is uw persoonlijke opvatting. Anderzijds herhaalt u wel de vragen die wij over de leesbaarheid hebben gesteld. Ik vind het denigrerend dat u durft te beweren dat het om een relletje ging wanneer u zelf beweert dat de nota van de minister meer klaarheid brengt.

De heer Herman Lauwers : Dat was het toch ook.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : U herhaalt dezelfde vragen. Het was iets ruimer dan u het beschrijft.

De heer Herman Lauwers : Mevrouw Tyberghien, dat is niet waar. U hebt u onthouden omdat u vond dat het indicatief meerjarenprogramma niet overeenstemde met de behoefteanalyse. Ik heb gezegd dat ik daar niet over zou oordelen omdat ik niet kon uitmaken of dat inderdaad het geval was. In deze nota motiveert de minister waarom het meerjarenprogramma hier en daar niet overeenstemt met de behoefteanalyse. Ik spreek me daar niet over uit. Ik zeg enkel dat de nota illustreert hoe hybride de begroting wel is. Ik spreek me dus niet uit over de vraag of beide zaken met elkaar overeenstemmen.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Dat was de conclusie nadat u dezelfde vragen hebt gesteld als nu.

De heer Herman Lauwers : Als u uw kritiek van toen intrekt, is dat uw conclusie. Ik spreek me daar niet over uit. Ik kan dat daar immers niet uit opmaken. Ik heb dat ook niet beweerd.

Een tweede punt in het meerjarenprogramma van de regering zijn de mobiliteitsconvenants. Ik geef graag toe dat ze een succes zijn. Momenteel zijn ze een enorme verbetering voor het openbaar vervoer. Ook de middelen zijn de opeenvolgende jaren gestegen. De enige opmerking die ik blijf maken, is dat het rollend materieel de stijging niet zal kunnen volgen. Bijgevolg zal de aankoop moeten worden versneld. Ik maak die opmerking zeker na de beslissingen van gisteren om gratis openbaar vervoer voor kinderen en senioren mogelijk te maken. Om die reden hebben we een amendement ingediend. Als ik met de tram naar Antwerpen ga, en de autobestuurders zien me als een sardien in een trammetje van veertig jaar oud zitten, zal dat

hen er zeker niet toe verleiden om ook op die tram te komen zitten. Het materieel zal dan ook versneld moeten worden aangekocht, zeker als alle nieuwe convenants waarvan sprake is in de pers, moeten worden gerealiseerd.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Lauwers, u weet dat er nieuwe trams komen voor Antwerpen en Gent. Uiteraard zal dat niet voldoende zijn. We moeten daar heel eerlijk over zijn. Daarom is er ook sprake van een groeipad. In de toekomst zullen we meer middelen moeten vrijmaken, zowel voor mobiliteit als voor openbare werken. Maar we moeten dat op een verstandige wijze doen.

De heer Herman Lauwers : Een ander punt van het regeerakkoord was het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, het paradepaardje van dit departement. Laat ik duidelijk zijn, mijnheer de minister : ik heb daar altijd achter gestaan en doe dat nog steeds. Maar ik heb me destijds bij de stemming onthouden omwille van een dreigende ontsporing. Tot mijn spijt moet ik constateren dat ik gelijk zal krijgen.

Het gaat met name over de verhouding tussen de nieuwe woningen in de stedelijke gebieden en in de buitengebieden. De provincies zijn hun ruimtelijk structuurplan aan het opmaken en zullen op basis van de bestanden de eerste taakstellingen verdelen over de gemeenten van het buitengebied. Dat behoort tot hun bevoegdheid. In dit verband blijkt dat tussen 1992 en 1996 57 percent van de taakstellingen van het buitengebied werd gerealiseerd. Dan heb ik het over de provincie Antwerpen, maar ik neem aan dat dit niet anders zal zijn in de andere provincies.

Op vijf jaar tijd werd dus 57 percent gerealiseerd, terwijl de taakstelling had moeten volstaan voor vijftien jaar. Het ritme waarmee in de buitengebieden nieuwe woningen worden gebouwd, ligt veel hoger dan dat van de stedelijke gebieden, zodat we op het einde van de rit, in 2007, een omkering zullen krijgen. We zullen de 60-40-verhouding die we wilden realiseren tussen stads- en buitengebieden, dus niet halen. Integendeel, de situatie zal nog erger zijn dan op het vertrekpunt in 1992.

Om die reden heb ik destijds met de heer Sannen een amendement op het decreet ingediend dat het ter beschikking stellen van nieuwe woningen in de buitengebieden in twee fasen zou doen verlopen. Ik herinner me dat zowel de heer De Roo en andere CVP-fractieleden als de toenmalige minister dat

Lauwers

probleem toen hebben erkend. Maar men heeft het amendement niet aanvaard, zoals zo vaak gebeurt.

Mijnheer de minister, ik wijs u erop dat de huidige situatie zeer ernstig is, zeker indien we bovendien rekening houden met de woningen die tussen 1996 en 1998 al zijn gebouwd en de kavels in de woonkernen die aan de uitgeruste wegen liggen en juridisch gezien bouwgrond zijn. Dan heb ik het niet eens over nieuwe BPA's of nieuwe verkavelingen. Zo krijgt een gemeente als Brecht op dit ogenblik een nog aan te passen taakstelling van 880 nieuwe woningen. In 1996 bereikte ze echter al een totaal van 950 nieuwe woningen. Daar moet u dan nog bijtellen wat tussen 1996 en 1998 is gebeurd, net als al de bouwrijpe percelen die er nog liggen en alle woningen in dit soort gemeenten die u, overigens terecht, hebt erkend als recreatieve woonzones.

Met andere woorden, de gemeente Brecht zal haar aantal nieuwe wooneenheden met meer dan duizend overschrijden en dus voorbijgaan aan wat werd beoogd met het nieuwe structuurplan.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Bij de goedkeuring van het Ruimtelijk Structuurplan hebben we de minister uitdrukkelijk gevraagd dat de cijfers waarop men zich baseerde, zouden worden geactualiseerd. Bij de besprekingen hadden we reeds vastgesteld dat deze cijfers niet meer actueel waren.

Het decreet voorziet in een evaluatie binnen twee jaar, waar dit aspect aan bod zal komen. In het begin van de volgende zittingsperiode zullen aan de hand van de nieuwe cijfers die ons worden voorgelegd, inderdaad aanpassingen moeten plaatsvinden. Minister Baldewijns heeft ons uitdrukkelijk verzekerd dat de implementatie op die basis zal plaatsvinden en de evaluatie ook daarop zal gericht zijn.

Dit bewijst nog maar eens dat de evaluatie een heel belangrijk gegeven is bij de ruimtelijke structuurplanning.

De heer Herman Lauwers : Mevrouw Tyberghien, ik zeg alleen maar dat het dan te laat zal zijn voor een aantal gemeenten. Voor mijn eigen provincie weet ik dat vier gemeenten van het buitengebied nu al over de taakstelling zitten die ze eigenlijk toebedeeld krijgen in het ontwerp van struc-

tuurplan voor 2007. Er zijn ook nog een heel aantal gemeenten die er dicht tegen zitten. We moeten nu ingrijpen. Het is veel te gevaarlijk om daarmee te wachten tot een volgende regeerperiode.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Mijnheer Lauwers, de toewijzing van de woonquota gebeurt inderdaad door de provincie. Dat staat zo in onze decreetgeving. De provincie zal dus ook op dat vlak rekening moeten houden met de evaluatie. Ondertussen zijn er al zoveel gemeenten die een woonbehoeftestudie bijna of reeds volledig hebben gerealiseerd. Ook die zouden hier in de evaluatie moeten kunnen spelen. De woonquota zullen ook daaraan moeten worden aangepast.

Er zijn echter ook bijkomende problemen. Zelfs als men cijfermatig kan bewijzen dat er een woonbehoefte bestaat, is het op basis van dit decreet nog niet altijd zeker dat men die ook zal krijgen. Er spelen immers nog andere parameters mee. Als men bijvoorbeeld ergens in een historische, landschappelijke site komt, zegt men dat dit deel van de gemeente niet meer mag groeien. Ik heb uiteraard een specifieke gemeente in gedachten. Al deze zaken moeten dus in één geheel op een structurele wijze worden bekeken.

De heer Herman Lauwers : Ik ben het daar volledig mee eens. Ik zeg alleen maar dat het dag na dag uit de hand aan het lopen is. Daar wil ik voor waarschuwen. Onlangs heb ik een aantal cijfers gekregen van het studiebureau dat het ruimtelijk structuurplan voor Antwerpen opmaakt. Voor een aantal gemeenten zijn die werkelijk dramatisch.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Ik zal proberen kort te zijn. Ten eerste is er een onvoorstelbare stijging van de grondprijzen. Dat is een sociaal probleem. Ten tweede wil ik nog de volgende opmerking maken. Die bouwkavels die onmiddellijk kunnen worden gerealiseerd, die dus in het bouwpakket zitten, worden niet verkocht. Op dit ogenblik is er geen betere belegging dan een stuk bouwgrond in een woonzone, en het gewoon zo houden. Ze worden dus niet op de markt gebracht. Daarmee krijgt men weer dat negatieve effect van prijsstijgingen. Men is dus verplicht om nieuwe verkavelingen te plannen om toch nog een aanbod te hebben van woningen voor de gewone mensen die willen kopen en bouwen. Dat is een zwaar sociaal probleem.

De heer Herman Lauwers : Ik kom tot het volgende punt van mijn uiteenzetting : het handavings-

Lauwers

beleid. Op dit ogenblik is dit een mediaspektakel geworden. Ik kan de verontwaardiging bij een deel van de bevolking begrijpen.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Lauwers, zou ik eerst nog even mogen ingaan op wat de heer Van Grembergen heeft gezegd ? Hij heeft terecht zijn bezorgdheid geuit rond het sociale aspect. Een van de doelstellingen van het RSV is echter ervoor te zorgen dat er een vorm van schaarste ontstond. Door middel van quota's maakt men een afweging tussen het stedelijk en het niet-stedelijk gebied. Daardoor ontstaat er een indruk van schaarste, wat nog iets heel anders is dan echte schaarste. Hierdoor gaan de prijzen stijgen.

We zien dat een aantal gemeenten en steden wel degelijk initiatieven nemen. Op het lokale niveau is het perfect mogelijk om die kavels op de markt te brengen via de gemeentelijke fiscaliteit. Er zijn heel wat steden en gemeenten in Vlaanderen die dat doen. Vanuit de Vlaamse overheid kunnen we niet verder ingrijpen dan dat. De heer Van Grembergen heeft een terechte bekommernis geuit. In het kader van het Pact met de Gemeenten kunnen we die gemeenten nu meer mogelijkheden geven. De gemeenten vragen ons immers ook terecht waarom ze sommige kavels niet op de markt kunnen brengen, aangezien er in speculatieve privé-handen wel bouw kavels zijn. Daar moet opnieuw een evenwicht worden bereikt. Zoals ik al zei, is dat vooral een opdracht voor de steden en gemeenten. Bovendien is de gemeente Brecht, waar de heer Lauwers naar verwijst, een vrij uitzonderlijke gemeente.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de minister, ik kan u ook andere voorbeelden geven.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik deel de mening van de minister niet volledig. Een deel van zijn analyse is correct. Er is echter grondschaarste. Zelfs in gemeenten die tot 2007 nog een groeipotentieel hebben, worden geen gronden vrijgegeven, omwille van het niet goedkeuren van woonbehoeftestudies. Dit is ook een probleem voor de administratie.

Het is ook van kapitaal belang dat men zo snel mogelijk een sociaal grond- en pandenbeleid uitbouwt. Zo kan men regulerend en sociaal optreden. Dit ontbreekt momenteel volledig in de operationalisering. Men heeft 50 miljoen frank uitgetrokken en er zijn een aantal strategische projecten

in het buitengebied tot stand gekomen. Dit is echter een druppel op een hete plaat. Dit moet worden verstevigd.

Minister Steve Stevaert : We hebben een probleem : de heer Decaluwé is het niet eens met mij en ik wel met hem. (*Gelach*)

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Het zou asociaal zijn indien men zou beslissen dat in het buitengebied geen sociale verkavelingen meer tot stand kunnen komen of geen sociale woningen meer kunnen worden gebouwd. Ik heb daarvoor gewaarschuwd tijdens de discussie over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Op het platteland moet men al jarenlang vechten om nog een sociale woning gebouwd te krijgen. Als de overheid daar geen begrip voor heeft, dan voelen wij ons bedrogen.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer de minister, ik begrijp niet dat u zegt dat u via fiscale tegemoetkomingen het probleem van de schaarste zou oplossen. Ik begrijp dit niet. Het kan toch niet de bedoeling van het RSV zijn geweest om schaarste te creëren ? Uiteindelijk is fiscaliteit maar een beperkt middel, dat weet u zo goed als ik.

Ik deel de mening van de heer Decaluwé. De gemeenten die pogingen doen om binnen woonuitbreidingsgebieden grond op de markt te brengen, om op die manier controle te krijgen op de prijs, krijgen nul op het rekest. Blijkbaar kunnen ze via de woonbehoeftestudies onvoldoende bewijzen dat die grond moet worden aangesneden. Zitten uw diensten en het kabinet op dezelfde golflengte of zegt u A en mogen zij B doen ?

Minister Steve Stevaert : Mijnheer de voorzitter, ik wil hierop heel kort antwoorden. Dit is een verkeerde voorstelling van de feiten.

Mijnheer Gabriels, vindt u het normaal dat er in een gemeente heel veel kavels zijn en dat men dan de overheid vraagt om nieuwe kavels te creëren ? Er zijn kavels in handen van privé-eigenaars die niet vrijkomen, maar toch wil men er nieuwe aansnijden. Vindt u dit normaal ?

De heer Herman Lauwers : Ik begrijp de verontwaardiging van een deel van de bevolking, al gaat het niet over tuinhuisjes, verboden dakvensters of een garage buiten de rooilijn. De reacties van sommige parlementsleden en burgemeesters vind ik

Lauwers

echter ongehoord. Mensen bang maken door de indruk te wekken dat ook zij kunnen worden gevat en pleiten om vonnissen niet uit te voeren, vind ik een rechtstaat onwaardig. Het creëert een veel grotere onrechtvaardigheid tegenover diegenen die wel vrijwillig een vonnis hebben uitgevoerd of, beter nog, hun plannen hebben aangepast. Laat ons duidelijk zijn : het Vlaams Gewest voert een vonnis uit omdat de eigenaar het zelf niet heeft gedaan, hoewel hij daartoe werd aangespoord. Velen doen dat wel. Bovendien voert het Gewest uit omdat het gemeentebestuur het niet heeft uitgevoerd. Het gemeentebestuur wordt op de hoogte gebracht van een vonnis en kan het uitvoeren en de kosten terugvorderen. Daar wringt echter het schoentje.

De reactie van sommige burgemeesters toont aan dat de gemeentebesturen voor dit soort van beleid te dicht bij de kiezers staan. Ze zijn persoonlijk betrokken bij sommige van de dossiers, en ze zijn bovendien electoraal rechtstreeks afhankelijk van de belanghebbenden. Ze staan er dus te dicht bij om een autonoom handhavingsbeleid en vergunningenbeleid te voeren. Er is altijd wel een billijke reden om een beetje soepel te zijn voor een vergunning, of om mild op te treden bij overtredingen.

We steunen volkomen het huidige beleid. Er zitten bijzonder positieve dingen in het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, bijvoorbeeld de opsplitsing van de functie van de gemachtigde ambtenaar, de invoering van de planningsregisters en de beperking van de beroepsmogelijkheden. De huidige reacties op het handhavingsbeleid bewijzen echter dat een grotere autonomie voor de gemeenten inzake ruimtelijke ordening, niet kan. Het is de kat bij de melk zetten. De steekproefsgewijze controle achteraf door een gewestelijk inspecteur, vraagt om dezelfde moeilijkheden als die we vandaag kennen.

Ik ben ervan overtuigd dat de regering nog kan scoren met dit decreet, maar dan moet ze het aspect over de grotere autonomie van de gemeenten terugschroeven. Ik kom vaak op voor een grotere autonomie van de gemeenten, maar niet op alle terreinen. De reacties van vandaag bewijzen dat ze op dit terrein niet wenselijk is.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Lauwers, denkt u werkelijk dat alleen de gemeentebesturen in de fout zijn gegaan ?

De heer Herman Lauwers : Dat heb ik niet gezegd, maar de gemeentebesturen kiezen nu wel de kant van wie slachtoffer wordt genoemd, maar eigenlijk overtreder is. Ze doen dat omdat ze er zo dichtbij zitten. Ik vind het helemaal niet abnormaal dat lokale politici sterk betrokken zijn in hun eigen gemeente en moeilijk neen kunnen zeggen. Dat is menselijk. Het decreet op de ruimtelijke ordening moet daarmee rekening houden. Dat is de zwakte van het, overigens wel sterke, decreet op de ruimtelijke ordening.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Lauwers, ik dank u voor uw steun voor het handhavingsbeleid. Ik ben het ook eens met uw bekommernis. We moeten inderdaad opletten dat er niet teveel macht naar de gemeenten gaat.

Bij het opstellen van dit decreet werd een duidelijke afweging gemaakt van de graad van decentralisatie. De gemeenten zijn niet alleen bevoegd. Wel kunnen we de gemeenten die goed werken, verantwoordelijkheid geven. Onze diensten kunnen zich dan concentreren op de gemeenten waar het niet goed functioneert. Dat begrijpt men blijkbaar niet goed.

Een stad als Brugge functioneert op dit moment goed. De burgemeester en zijn voorgangers voerden een goed beleid. Daar moet stedenbouw weinig tijd aan besteden. Er zijn echter andere voorbeelden, waar we wel veel tijd aan moeten besteden.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de minister, ik stel voor dat we deze discussie verder voeren bij de behandeling van het decreet.

Er resten me nog twee minuten om twee dossiers te behandelen. Het eerste is het dossier van Imalso. Het Vlaams Gewest neemt het beheer van de tunnels in Antwerpen en van de gronden op Linkeroever over van de intercommunale. Daar liggen nogal wat bouwgronden met een historische vervuiling. U kunt daar op dit ogenblik geen bodemattest voor krijgen. Minister Stevaert, u zegt dat we dat nog wel zullen zien, maar minister Kelchtermans heeft onlangs op een vraag van de heer Malcorps geantwoord dat hij niet bereid is om de sanering volledig te betalen. Ik geef hem gelijk. Dat betekent echter dat met de overdracht van Imalso iets nog niet in orde is en dat er niet is onderhandeld over de betrokkenheid van de stad Antwerpen en de provincie bij de sanering van die gronden. We kunnen dus niet zomaar al die kosten blindelings

Lauwers

op ons nemen. De bevoegde minister weigert dat ook. Vandaar het pleidooi om deze overdracht uit te stellen tot deze zaken zijn uitgeklaard.

Nu men toch een beslissing zou nemen over de luchthaven van Deurne, wil ik u zeggen dat er maar één manier is om uit dit moeilijke dossier te geraken. Het is mijn overtuiging dat een wereldhaven als die van Antwerpen een zakenluchthaveninfrastructuur als economische ondersteuning nodig heeft. Om deze sociaal en ecologisch draagbaar te maken en te houden, moet de zekerheid worden geboden dat deze niet uitgroeit tot een Brussels North, dat het aantal bijkomende bewegingen beperkt blijft, dat er geen nachtvluchten bijkomen, dat met geluidsarme vliegtuigen kan worden gewerkt en dat er geen toeristische charters naar Benidorm of Ibiza worden ingelegd.

Om dat te realiseren, moet men afstappen van de idee dat de verlenging van de startbaan is gekoppeld aan de privatisering van de luchthaven. Als de verlenging om veiligheidsredenen nodig is voor een aantal regionale jets, en als we deze luchthaven omwille van economische redenen nodig hebben, dan moet de gemeenschap een aanvaardbaar deficit dekken. Mijnheer de minister, als socialist moet u dat toch inzien. We betalen ook de uitdieping van de Schelde, leggen de kaaien in Antwerpen aan en betalen een aantal basisdiensten in de haven evenals de spoorontsluitingen. Dat zijn kosten die het Vlaamse Gewest voor zijn rekening neemt. Waarom moet de luchthaveninfrastructuur dan wel per se economisch rendabel zijn? Als men de luchthaven die druk oplegt, doemen beelden op van Boeings boven Vremde, het gevolg van het beeld van een rendabel Brussels North dat we zelf creëren.

Collega's, de mogelijkheid om uit dat privatiseringsscenario te stappen bestaat. Verleng de startbaan en klasseer de ondergrondse gangen van het fort, dan vormen deze een barrière voor degenen die vrezen dat ze later nog eens zou worden verlengd. Zo beheers je de omgevingslast. Hou die hele infrastructuur in overheidshanden en dan mag ze 200 of 300 miljoen frank per jaar kosten. Ik hoop dat de Vlaamse regering hier nog eens ernstig over nadenkt. Het is mijns inziens de enige haalbare wijze om uit dit dossier te raken. Als u hier goed naar hebt geluisterd, mijnheer de minister, dan heeft mijn betoog toch nog enige zin gehad. *(Applaus bij de VU en de CVP)*

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal niet proberen om in vogelvlucht de hele begroting van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening en Verkeer te overlopen. Ik zal me beperken tot een verwijzing naar de korte uiteenzettingen die ik heb gehouden in de commissies. Ik kan me inzake het hoofdstuk leefmilieu voor een groot deel aansluiten bij wat de heer Van Mechelen heeft gezegd.

Ik zal me beperken tot twee specifieke thema's, namelijk bussen en zakken. Ik begin bij de bussen, het departement van minister Stevaert. Het is zeker mede uw verdienste, mijnheer de minister, dat het openbaar vervoer andermaal in de kijker staat, en wel om twee redenen. Ten eerste komt er een referendum in Gent, alhoewel dat dan weer niet uw verdienste is. De vraag zal niet zijn of er al dan niet gratis openbaar vervoer moet komen. Ik denk dat minister Peeters en burgemeester Beke terecht hebben gesteld dat dit een te demagogische vraagstelling zou zijn. Wel is het belangrijk dat de Gentse bevolking de kans krijgt zich uit te spreken over beter en eventueel goedkoper openbaar vervoer in Gent.

Verder wil ik het ook hebben over het nieuwe voorstel dat we gisteren van De Lijn mochten horen, namelijk de derdebetalertarieven. Dit kan een interessant denkkader zijn en ik verwijs dien-aangaande naar de discussies die we reeds in plenaire en in de commissie hebben gevoerd over de vorige voorstellen van minister Stevaert met betrekking tot gratis openbaar vervoer voor bepaalde doelgroepen.

Het voorstel dat gisteren werd bekendgemaakt, betreft gratis openbaar vervoer voor kinderen van zes tot elf jaar én voor de 60- of 65-plussers. In vergelijking met vroegere initiatieven en voorstellen betekent dit een grote verduidelijking. Eindelijk worden daarmee de concrete haalbaarheidsvragen beantwoord van onder meer de heer Doomst.

Toch wens ik van de gelegenheid gebruik te maken om daar enkele bedenkingen en vragen bij te formuleren.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Malcorps, ik heb tot vervelens toe al herhaald dat het de gemeente of de stad zelf is die de doelgroep bepaalt. Een gemeente kan ook tot de bevinding komen dat iedereen – ongeacht de leeftijd – belangrijk is en van gratis openbaar vervoer gebruik moet kunnen maken. Ik heb nooit beweerd dat de ene doelgroep belangrijker zou zijn dan de andere. Ik heb enkel de aanzet gegeven om het dossier open te trekken

Stevaert

met als gemeenschappelijke noemer het mobiliteitsconvenant.

De heer Johan Malcorps : We voeren momenteel een begrotingsbespreking en in het kader daarvan heeft onze fractie een amendement ingediend om de middelen voor de mobiliteitsconvenants gevoelig te verhogen. Als blijkt dat verscheidene steden en gemeenten op dit initiatief willen inspelen, dan zal op gewestelijk niveau in de nodige fondsen moeten worden voorzien.

Als we nu de doelgroep verder opentrekken en ook gratis openbaar vervoer gaan aanbieden aan de grootste groep, namelijk de jongeren van twaalf tot achttien jaar, dan zitten we natuurlijk met een veel hogere kost en moet ook worden voorzien in een veel groter aanbod. Ik hoop dat heel wat gemeenten en steden enthousiast op dit voorstel zullen intekenen – Mieke Vogels heeft reeds haar sterke interesse te kennen gegeven -, maar dan moeten we wel een antwoord vinden op het kosten- en aanbodprobleem. We moeten ons dus eerst afvragen of de infrastructuur toereikend is, of er voldoende lijnen zijn, of de frequentie toereikend is, enzovoort. Dan komt de bal toch opnieuw in het kamp van het Gewest terecht. We kunnen niet enkel de gemeenten bekijken.

In de commissie voor Mobiliteit hebben we ook de Bond van de Grote en Jonge Gezinnen op bezoek gehad om zijn systeem uit te leggen. De Bond ziet de zaak wat ruimer, want wil gratis schoolabonnementen voor kinderen uit grote gezinnen. Voor mijn part mag dit voorstel zelfs worden uitgebreid naar alle gezinnen. De Bond wil in elk geval een systeem dat zich niet enkel richt op kinderen jonger dan twaalf jaar, maar op alle kinderen.

Mijnheer de minister, ik stel vast dat u kerstman speelt. Dat is natuurlijk plezant in deze tijd van het jaar. U speelt echter kerstman met het geld van de gemeenten. Antwerpen wil op het voorstel ingaan, maar daar is 85 miljoen frank voor nodig. In de begroting voor volgend jaar wordt al voorzien in een groot stuk van dit bedrag. Het klopt dat het niet over enorm grote bedragen gaat.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, ik heb deze nacht voor de goedkeuring van de Antwerpse begroting gestemd. Mijnheer Malcorps, ik meen niet dat ook u dit kunt zeggen.

Ik heb de 85 miljoen frank waarover u het hebt, nergens in de begroting teruggevonden. U mag

hier niet zomaar verhaaltjes komen vertellen die niet op de waarheid zijn gebaseerd. Het zijn wellicht uw kerstverhaaltjes.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer Beysen is tegen, maar ik heb gisteren in de Antwerpse gemeenteraad verscheidene mensen met een andere mening gehoord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer Malcorps, ik zal straks vertellen hoe ik over de zaak denk. U mag echter niet doen alsof de stad Antwerpen een aantal beslissingen heeft getroffen, wanneer die niet werden getroffen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : De gemeenten dienen hun verantwoordelijkheid op te nemen. Dat is een probleem. De minister is wel voor gratis openbaar vervoer voor bepaalde doelgroepen, maar de gemeenten moeten intekenen op de derdebetalerekening. De verantwoordelijkheid wordt hierdoor verlegd naar het gemeentelijk vlak. Dit kan gedeeltelijk worden verdedigd, maar creëert ook een aantal problemen.

Zullen alle gemeenten intekenen ? Zal het voor alle gemeenten mogelijk zijn om in te tekenen ? Het gaat nu immers nog niet over enorme bedragen, maar de bedragen worden wel veel groter indien de doelgroepen worden uitgebreid.

We zouden in een vreemde situatie kunnen terechtkomen. Ik geef u een voorbeeld. Het zou mogelijk zijn dat de bus van Mortsels naar Antwerpen gratis is, maar de bus van Antwerpen naar Mortsels niet.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Malcorps, u hebt het systeem duidelijk nog niet begrepen. Als Mortsels betaalt voor het gratis openbaar vervoer voor kinderen jonger dan twaalf jaar, dan mogen die kinderen in heel Vlaanderen gratis op de bus.

De heer Johan Malcorps : Als de gemeente Mortsels betaalt, dan mogen een aantal inwoners gratis van Mortsels naar Antwerpen en terug. Als Antwerpen echter niet intekent, dan kunnen de Antwerpenaren niet gratis op de bus tussen Antwerpen en Mortsels.

Minister Steve Stevaert : De gemeenten beslissen zelf of ze meedoen of niet.

De heer Johan Malcorps : Daar wou ik net op wijzen. Als een gemeente niet wil meedoen voor een

Malcorps

van haar doelgroepen, dan mogen bijvoorbeeld de oudere inwoners van die gemeenten niet gratis op de kusttram. Zo zal er een groep van bejaarden ontstaan die niet van het systeem kan genieten.

We dienen ons af te vragen wat terzake tot de gemeentelijke, en wat tot de gewestelijke bevoegdheden behoort. Het gaat immers niet over gratis openbaar vervoer voor één bepaalde doelgroep op het grondgebied van één bepaalde gemeente. Dat zou perfect te verantwoorden zijn. Het gaat over het volledige net van De Lijn.

Dit systeem is toch niet verdedigbaar. Er wordt een vorm van morele druk uitgeoefend op de gemeenten die niet willen intekenen. Die gemeenten zullen immers worden veroordeeld door hun plus-65-jarigen omdat ze in de vakantie geen gratis gebruik mogen maken van de kusttram, en hun leeftijdgenoten uit andere gemeenten wel.

Ik ben voorstander van gratis openbaar vervoer. De kusttram zou zelfs voor iedereen gratis mogen zijn. We dienen ons echter af te vragen wie de verantwoordelijkheid in deze zaak op zich moet nemen, de gemeente of het gewest.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik wil even inspelen op het debat tussen de heer Malcorps en minister Stevaert. Ik vind het systeem ook niet helemaal duidelijk.

Mijnheer de minister, ik citeer even uit een brief van u aan de heer Van Wesemael over de tussenkomst van gemeenten bij eenmalige acties. In vele gemeenten wordt immers gedacht over gratis openbaar vervoer naar kerstmarkten. U schreef : 'Het lijkt me dan ook niet aangewezen dat er voorlopig nog bilaterale contracten tussen de gewestelijke directies van de Vlaamse Vervoermaatschappij en de steden en gemeenten of provincies worden afgesloten. De vraag is hoe ver een gemeente kan gaan om bepaalde initiatieven te nemen die het openbaar vervoer promoten. Ik ken verschillende gemeentebesturen die iets willen ondernemen, maar die nu op een njet stoten bij De Lijn. Men heeft blijkbaar instructies gekregen om rond occasionele acties het openbaar vervoer niet meer gratis te promoten.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : De heer Decaluwé is nog ingeschreven als spreker. Waarom wacht hij dan niet om zijn vragen te stellen ?

De heer Carl Decaluwé : Dit is toch een debat.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik vind het normaal dat de spreker wordt onderbroken, maar toch niet om al eigen vragen aan de minister te stellen.

De heer Carl Decaluwé : Wat heeft het voor zin hier te zitten als men niets mag zeggen ?

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Gemeenten die dit mooie aanbod van De Lijn krijgen, moeten zich schikken in het kader van een mobiliteitsconvenant. Gemeenten die geen mobiliteitsconvenant hebben en die geen visie hebben ontwikkeld, kunnen geen gebruik maken van dit systeem.

Er zijn occasionele gebeurtenissen waarvoor men gratis bussen wil inleggen. Daar hebben we geen enkel probleem mee. Wat we nu voorstellen is een rigide systeem, en dat zal de zaken niet ingewikkelder maken. Integendeel, in de toekomst zullen de dingen vereenvoudigen.

Ik wil de steden en gemeenten in een mobiliteitsconvenant krijgen, zo niet zullen we de mobiliteitsproblemen nooit kunnen oplossen.

De heer Carl Decaluwé : Wat u zegt, is waar. Het gaat echter om gemeentebesturen die beschikken over moederconvenants. Toch kunnen die acties blijkbaar niet doorgaan.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : We moeten ons de vraag stellen wat de verantwoordelijkheid van het Vlaams Gewest enerzijds en de gemeenten en provincies anderzijds is inzake de financiering van het openbaar vervoer. Er is een tendens om de uitgaven voor openbaar vervoer over te hevelen naar de gemeenten. We moeten er echter goed over nadenken hoever we daarin willen gaan.

Het systeem van de objectieve behoeftanalyse wordt gedeeltelijk toegepast in het kader van door-tochten, fietspaden, enzovoort. Een volgende stap zou kunnen zijn dit systeem toe te passen op de spoorwegen. De vraag is hoever we daarin gaan. We moeten nagaan wat de specifieke aanvullende taak van de gemeenten is en wat de taak van het gewest is.

Ik ben erg gelukkig met een aantal duidelijke keuzes die worden gemaakt in verband met aankoop

Malcorps

van trams en investeringen in voorstadsnetten in Gent en Antwerpen. Dat zijn specifiek gewestelijke bevoegdheden. De middelen waarin moet worden voorzien in het kader van het mobiliteitsconvenant, is ook een specifiek gewestelijke verantwoordelijkheid. Daarom vragen we het bedrag op te trekken. Dat zal echter niet voldoende zijn. Het Rekenhof heeft ook al een signaal gegeven dat men via die mobiliteitsconvenants niet steeds aan dezelfde gemeenten bedragen kan blijven toekennen. De gemeente zal op een bepaald moment op eigen benen moeten staan. Dat betekent ook een geleidelijke overdracht van financiële verantwoordelijkheid. De vraag is of die dat allemaal aan zullen kunnen. Er moet een duidelijke afbakening komen, en het is misschien ook wenselijk dat er een decretale onderbouw komt.

Op dit moment wordt er zwaar onderhandeld met Fost+ dat de selectieve ophaling van het huisvuil verzorgt. Ik heb aan de minister concrete vragen gesteld naar aanleiding van de begrotingsdiscussie. Ik heb één papiertje gekregen met het antwoord dat nu geen evaluatie kan worden gemaakt van de percentages die worden opgelegd door het verpakkingsdecreet voor het jaar 1997. Toch is men op dit moment onderhandelingen aan het voeren over een verlenging van de overeenkomst met Fost+ tot vijf jaar. Ik vind dat een bizarre manier van werken.

Fost+ geeft intussen signalen dat het zelf niet meer echt gelooft in het systeem. Ik heb met aandacht het laatste Fost-infoblaadje gelezen. Fost+ vraagt zich zelf af of recyclage nog haalbaar is, of het niet te duur wordt en wil geen bijkomende lasten opgelegd krijgen. Stellen we hen inderdaad verantwoordelijk voor alle verpakkingsmateriaal met het groene punt zodat ze dat effectief recycleren? Maken we een einde aan het volksbedrog waarmee men mensen wijsmaakt dat verpakkingen met een groen punt op een ecologisch verantwoorde manier worden verwerkt?

Fost+ zal op termijn waarschijnlijk van de blauwe zakken afstappen. Het moet de prijzen verhogen voor de bedrijven die het groene punt hanteren, wat op zijn beurt wordt doorgerekend aan de consument. Het systeem wordt duurder. Dat hebben we altijd voorspeld, ecotaksen zouden minder duur uitvallen en bovendien zou de consument dan kunnen kiezen tussen milieuvriendelijke en milieubelastende verpakkingen. Nu moet de klant de volle pot betalen, ook voor milieuonvriendelijke verpakkingen.

Fost+ doet ook steeds moeilijker tegenover de gemeenten, het legt dictaten op, het dreigt af te haken en een aantal gemeenten mogen al niet meer met Fost+ samenwerken. Fost+ dreigt ermee helemaal te stoppen als het moeilijk wordt en dwingt op die manier een contractverlenging af. Hebben we dit systeem niet te veel uit handen gegeven? De commissie voor Leefmilieu heeft gestemd voor een volledige verantwoordelijkheid voor de ophaling van verpakkingsresten. Als dat nu niet wordt verplicht, belanden we in een systeem dat de kosten afwentelt op de gemeenten en de consumenten. Dat systeem kunnen wij onmogelijk steunen. Dit model illustreert vele mankementen in ons milieubeleid. Ik treed daarmee de kritiek van de heer Van Mechelen bij. Ik vrees dat we met Fost+ en andere instellingen op weg zijn naar een sluipende privatisering van het milieubeleid, met alle gevolgen van dien. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Het systeem van Fost+ zou representatief zijn voor het hele Vlaamse milieubeleid. Ik zou niet willen dat daar een verkeerde indruk over ontstaat. Over ecotaksen kunnen we niet beslissen, dat valt onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Fost+ heeft de opgelegde percentages voor 1997 gehaald. De percentages voor 1998 zijn nog niet gekend, maar de evaluatie wordt wel degelijk gemaakt. We onderhandelen inderdaad over een verlenging van de erkenning, daarenboven gaat het om een interregionaal akkoord dat Vlaanderen samen met de twee andere gewesten heeft afgesloten. Het is juist dat de drie gewesten, met Vlaanderen op kop, de lat hoog willen leggen. Maar we zitten in dat verband niet volledig op dezelfde lijn. Dat is een probleem. Maar daarom moet men nog niet het hele systeem overboord gooien. De afspraken zijn gemaakt, en die moeten ook worden nagekomen. Ik betwist ten stelligste dat Fost+ willekeurig optreedt in zijn relatie tot de gemeenten.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, ik citeer uit de brief die ik van u heb gekregen : 'Aan de hand van de enquêtes die door de Interregionale verpakkingscommissie naar de verpakkingsverantwoordelijke en Fost+ werden gestuurd, worden momenteel de resultaten van '97 verwerkt en gecontroleerd. Over het al dan niet bereiken van de doelstellingen kunnen door de Interregionale verpakkingscommissie nog geen cijfers worden

Malcorps

verschafft.' Als u andere informatie hebt, zou het goed zijn om die aan de commissie ter beschikking te stellen.

Minister Theo Kelchtermans : De cijfers voor 1997 zijn gekend.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw en heren ministers, geachte collega's, we kunnen tot onze vreugde vaststellen dat er toch een punt is waarover we het allemaal eens zijn : op het vlak van ruimtelijke ordening is er tijdens de voorbije zittingsperiode heel wat verwezenlijkt. Eerst was er het planningsdecreet, dat de basis is van het structuurplan. Daarna is het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen goedgekeurd. De uitvoering van onze visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen is op het terrein volop bezig. Dat verloopt eerder moeizaam. Dit proces vraagt veel tijd ; het is immers belangrijk dat dit nauwgezet en weloverwogen gebeurt.

Ter ondersteuning van de uitvoering van het RSV wordt in de begroting vele middelen uitgetrokken voor studies en onderzoeken enerzijds, en consultatie, communicatie en sensibilisering anderzijds. Dat alles moet zorgen voor de goede doorstroming van het RSV naar andere bestuursniveaus, zoals het sectoraal beleid. Dat is erg belangrijk. Ik ben verder zeer tevreden dat in de begroting ruimte is voorbehouden voor de ondersteuning van onze gemeenten. De gemeenten moeten immers veel tijd en energie aan deze materie besteden. Er moet bijzondere aandacht gaan naar de dunbevolkte plattelandsgemeenten met een beperkte financiële draagkracht.

Ons verheugt de vrijmaking van dat bedrag van 300 miljoen frank. Dat geld moet de impuls vormen om vorm te geven aan het gemeentelijk structuurplan of BPA voor zonevreemde bedrijven en socio-culturele infrastructuur. Dat zou moeten kunnen worden verdeeld volgens parameters die toestaan het geld ter beschikking te stellen van de gemeenten waarvoor het ook bedoeld is. Er moet daarbij rekening worden gehouden met het feit dat de gemeenten moeten kiezen voor de opmaak van het vergunnings- of planningsregister, of de woonbehoeftestudie. De vorming van gemeenteambtenaren is daarom erg belangrijk.

Over de evaluatie van het RSV is reeds gepraat. Het grote voordeel van onze werkwijze is het feit dat we hier over de begroting ook echt kunnen debatteren. Het parlement zal zeer alert de evaluatie moeten opvolgen en de bijstellingen onder invloed van de ervaringen op het terrein zullen er moeten komen. We moeten dan wel beschikken over voldoende informatie om dat te kunnen doorvoeren.

De heer Herman Lauwers : Als we de toewijzing van de woonvolumes hadden gefaseerd, dan was er een rem ingebouwd die ons zou hebben toegestaan om ondertussen de evaluatie te maken. Vandaag hebben we die niet.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Ik ga met u akkoord. Ik voel ook zeer duidelijk het probleem op het terrein aan.

De structuurplanning is in veel gemeenten pas begonnen. Dat is een goede zaak. Men denkt na over het creëren van een kader waarop men de gemeentelijke ontwikkeling zal baseren. Dit is positief, omdat alle gemeenten een beslissing met een ruimtelijke impact daar ook aan zullen toetsen. We zijn dus op de goede weg.

De Vlaamse provincies ten slotte maken momenteel een structuurplan op. Het provinciaal niveau kreeg tijdens deze zittingsperiode een grotere rol toebedeeld op het vlak van de ruimtelijke ordening. Men kan niet langer beweren dat de provincies een louter intermediair niveau vormen.

Een derde sprong die tijdens deze regeerperiode is gemaakt, is de grondige vernieuwing van het decreet inzake de ruimtelijke ordening. Dit omvangrijk voorontwerp, dat nu bij de Raad van State ligt, geeft vooral een invulling aan de procedurele aspecten in die materie. Als dusdanig is het complementair met de goedkeuring van de structuurplannen op alle niveaus, die vooral handelen over de inhoud.

Het parlement draagt inzake de bespreking en de goedkeuring van het nieuwe decreet een enorme verantwoordelijkheid. Men zal immers onmiddellijk de gevolgen daarvan voor de bevolking bepalen. We moeten ons daar goed van bewust zijn. De rechtszekerheid is een zeer belangrijk begrip dat in het decreet correct moet worden geïnterpreteerd.

Rechtszekerheid betekent dat de beslissingen die worden genomen, steunen op de regels die de overheid heeft vastgelegd. Beslissingen die steunen op regels die later zijn gewijzigd, blijven in feite geldig

Tyberghien-Vandenbussche

en bewaren hun draagwijdte. Bij de bevolking bestaat daar te weinig duidelijkheid over.

Rechtszekerheid betekent niet dat de vervolging van misdrijven inzake ruimtelijke ordening altijd leidt tot één en dezelfde sanctie. De daadwerkelijk uitgesproken sanctie is afhankelijk van wat door de administratie of door het college van burgemeester en schepenen als strafmaat wordt gevorderd. De rechtbank beslist op basis daarvan.

Dit brengt me bij het handhavingsbeleid dat in dit debat al uitvoerig aan bod is gekomen. Vooreerst moet het voor iedereen duidelijk zijn dat de overheid moet waken over de naleving van de regels die ze heeft uitgevaardigd, want anders hebben de decreten geen enkele zin. Men slaagt daar het best in als het handhavingsbeleid kort op de bal speelt. In het verleden is dit jammer genoeg niet altijd gebeurd. Om een efficiënt beleid te voeren moeten er voldoende middelen en mensen worden ingezet.

Men mag het initiatief voor dit beleid niet overlaten aan de medeburgers. Ik verwijs hierbij naar de commotie over het indienen van al dan niet anonieme klachten die nu schering en inslag zijn.

Zoals de heer De Roo vorige dinsdag reeds heeft gezegd, is preventie zeer belangrijk. De gemeenten moeten daarin een centrale rol spelen. In de toekomst moeten ze instaan voor het verlenen van alle vergunningen. De gemeente is dan ook verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg op dat gebied. Ze moet zorgen voor de zogenaamde zachte handhaving. Door preventie en begeleiding moet ze ervoor zorgen dat de vergunningsaanvraag conform de regels verloopt.

Het is de bedoeling overtredingen en sancties te voorkomen en de mensen tegen zichzelf te beschermen. Men moet de gemeenten hiervoor stimuleren. Het verbaast me dat men hier de gemeenten wantrouwt. Op die manier wordt geen stimulans gegeven.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Wat verstaat u eigenlijk onder zachte handhaving ?

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Dit betekent de begeleiding van de vergunningsaanvragen, de preventie, de mensen naar behoren inlichten, informatie zodanig schikken dat men alles kan vernemen. Hier speelt het nieuwe decreet op

de ruimtelijke ordening een rol, met het vergunningsregister en het plannenregister. Iedereen zal hier voor zijn verantwoordelijkheid gesteld worden.

De heer Patrick Lachaert : Ik dacht dat handhaving gaat over de uitvoering van iets, niet over de voorbereiding ervan. Wat is dan uw standpunt ?

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Ik kom hier nog op terug.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw, u stelt terecht dat er in de toekomst met een goed handhavingsbeleid kort op de bal moet worden gespeeld. U hebt ook verwezen naar een mogelijk ontwerp voor het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Wij beschikken hier nog niet over, maar u kent het blijkbaar al goed. Mijn vraag slaat op iets wat we daarin niet terugvinden. Ik zou dit toch in overweging willen nemen en dat heb ik ook aan uw fractieleider gevraagd.

Is het mogelijk het decreet zodanig aan te passen dat er in de toekomst ambtshalve een herstelmaatregel mogelijk wordt ? Men zou dan werken kunnen stilleggen en de verplichting om in de oorspronkelijke staat te herstellen opnemen en ambtshalve kunnen afdwingen. Het slachtoffer kan natuurlijk altijd nog een juridische weg bewandelen. Nu moet de overheid een juridische weg bewandelen om de herstelmaatregel af te dwingen. Dit is, in het licht van het 'kort op de bal spelen', erg nadelig. Het zou misschien interessant zijn om in dat komende decreet die maatregel om te keren, zoals in de buurlanden het geval is.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Wij zullen uw opmerking noteren. U bent uitgenodigd om straks de bespreking mee te maken. U kunt daar uiteraard ook uw bekommernis ter sprake laten komen.

Bij de handhaving in de strikte zin van het woord zijn de gemeenten toch in mindere mate betrokken. Dit is vooral de taak van het Vlaams Gewest en van de rechtbanken. Hierbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen de ernstige en de minder ernstige inbreuken. De sanctie dient ook in verhouding te staan tot de ernst van de overtreding.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik hoor dat u verwijst naar de rechtbanken als verantwoordelijken. Is het echter niet zo dat tot voor kort – en misschien gebeurt het nog – de parketten precies bij de gemeenten advies inwinnen om hun houding te bepalen ?

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Mijnheer Bossuyt, u hebt blijkbaar andere ervaringen dan ik. Ik heb hier geen enkele ervaring mee. Ik kan daar bijgevolg niet op antwoorden. U zult dit op een andere plaats moeten onderzoeken. Ik durf u hierop geen antwoord te geven.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Als ik het goed begrijp, zegt u dat de gemeenten niet moeten zorgen voor de uitvoering van een vonnis.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Ik heb dat nog niet gezegd. U moet nog even wachten.

De heer Patrick Lachaert : U hebt dat daarnet gezegd.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Sta me toe over die handhaving even mijn betoog af te maken. Dan kunt u daar vragen over stellen. Indien u niet akkoord gaat, kunt u dat ook zeggen.

Ik heb enkel gezegd dat, mijns inziens, de grootste rol weggelegd is voor het Vlaams Gewest. Ik heb tevens het onderscheid willen verduidelijken binnen de modulering van die sanctieregeling. Ik denk dat we hier allemaal om bekommerd zijn. De zoning waar het misdrijf is gebeurd, is al één van die parameters van grotere of kleinere misdrijven. Een overtreding in een woonzone zal een veel kleinere impact hebben op de ruimtelijke ordening en op de open ruimte dan een overtreding in een groene zone. Ik denk niet dat daar enige discussie over bestaat. Sommige gelukkigen hebben hun bouw misdrijf in voorbije tijden zien regulariseren, zowel door gewestplanwijzigingen als door BPA's. Waarom bevinden sommigen zich wel in die voordelige situatie en anderen niet ?

Het parlement moet ook die vragen in ogenschouw nemen. Herstellen in de oorspronkelijke toestand, met andere woorden afbraak, is de meest verregaande sanctie, die slechts in een kleine minderheid der gevallen wordt uitgevoerd.

Het handhavingsbeleid mag ook niet worden verengd tot een afbraaksanctie. Het percentage

gedwongen uitvoeringen ligt immers heel laag. We hebben daar cijfers over gezien. De rechter spreekt veel vaker een kleinere sanctie uit, maar we vergeten dat momenteel. De huidige regelgeving bevat heel duidelijk een sanctiemodulering. Dat betekent dat de sanctie afhankelijk is van de ernst van het misdrijf.

In Het Volk lazen we maandag de reactie van de magistratuur op de huidige afbraakpolemie. De juiste procedure moet worden gevolgd. Ik heb de rechtsregels even opgezocht. Ik ben geen jurist, maar ik ben verkozen in mijn gemeente en in het Vlaams Parlement. De vordering tot afbraak wordt niet ingesteld door het openbaar ministerie, maar enkel door de gemachtigde ambtenaar of door het college van burgemeester en schepenen.

Ten tweede is de uitgesproken afbraak geen straf, maar een civielrechtelijk gegeven. Het openbaar ministerie komt bijgevolg ook niet tussen in de uitvoering. Ik las dit in het arrest Smolders versus het Vlaams Gewest.

Ten derde is de uitvoering van het vonnis uitsluitend afhankelijk van de gemachtigde ambtenaar die de afbraak heeft gevraagd, of van de gemeente. De rechtbanken hebben niets te maken met de uitvoering van de vonnissen. De gemachtigde ambtenaar beschikt over een discretionaire bevoegdheid, zowel om de vordering tot afbraak in te stellen als om ze al dan niet uit te voeren. Als het niet juist is wat ik vertel, moet u mij dat zeggen. Een laattijdige uitvoering van een inbreuk stuit op de algemene rechtsbeginselen en op een behoorlijk bestuur, onder meer op het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel. Dat mag heel duidelijk worden gezegd aan de bevolking.

De heer André Denys : Dat is een politieke beslissing van de overheid, de gemeente of het gewest.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Als u dat politiek vertaalt, kan u dat zo noemen. Mocht het een straf zijn, zou de wetgever zelfs kunnen eisen dat de straf anders wordt gevorderd.

Minister Steve Stevaert : Mevrouw Tyberghien, de niet-uitvoering is een politieke beslissing. De uitvoering is dat niet.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Dat is dan de nuance die u aanbrengt.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de minister, ik moet u tegenspreken. U hebt gelijk dat de vonnissen moeten worden gerespecteerd. De uitvoering

Lachaert

van de vonnissen behoort echter niet tot de bevoegdheid van de rechterlijke macht, maar tot die van de uitvoerende macht. De parketten stellen de deurwaarders aan. Ik spreek nu niet over stedenbouw, maar in het algemeen. In het algemeen hebben de parketten een opportuniteitsbeoordelingsmogelijkheid.

Ik geef u een voorbeeld. Als een straf wordt uitgesproken en een genadeverzoek wordt ingediend om bijvoorbeeld een gevangenisstraf van drie maanden te vervangen door een geldboete of een alternatieve straf, dan is dat mogelijk. Het is juist dat de rechtbanken geen vonnissen uitvoeren. Het vonnis van de rechtbank dient wel te worden gerespecteerd. De uitvoering van de vonnissen behoort tot een andere macht, die wel over een discretionaire bevoegdheid beschikt om ze al dan niet uit te voeren.

Minister Steve Stevaert : Dat is een sibillijnse spraakverwarring. Mijnheer Lachaert, ik ben het met u eens dat de uitvoering niet door de rechtbanken gebeurt. Het vonnis wordt wel door de rechtbanken uitgesproken. Voor de niet-uitvoering van een vonnis is een politieke beslissing nodig. Voor de uitvoering is daarentegen geen beslissing nodig. Een vonnis uitvoeren, is toch de normaalste zaak van de wereld.

De heer Patrick Lachaert : Ik zal u een ander voorbeeld geven. Momenteel worden gevangenisstraffen tot drie maanden niet uitgevoerd. Weet u dat, mijnheer de minister ? En weet u ook waarom ? Omdat er geen plaats is in de gevangnissen.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Ik wil nog één puntje toevoegen aan de discussie. De verjaringstermijn komt momenteel veel ter sprake. Ze mag niet van tafel worden geveegd. We moeten er eens ernstig over nadenken in dit parlement of er in verband met de verjaringstermijn voor bepaalde zaken minder ingrepen zouden kunnen zijn met ingang van het nieuwe decreet. Maar dat is een discussie die zal worden gevoerd bij het nieuwe decreet.

Mijn laatste punt betreft het fysisch of indicatief programma, waarover hier al heel wat vragen werden gesteld. Ik stel vast, en we hebben dit geleerd

uit de toelichting in de commissie, dat er terzake heel wat parameters worden gehanteerd. Dat verheugt me, net als het feit dat het prioriteitenkader om dit fysisch programma op te maken is gebaseerd op reële gegevens. De beperkte budgettaire middelen dwingen ons tot het selecteren van de belangrijkste knelpunten. Iedereen wenst die objectivering. Het moet inderdaad gedaan zijn met aparte tussenkomsten, met bruggen die worden gebouwd en niet verder worden afgewerkt, met gewestwegen die onderbroken zijn. Er moet een bepaalde lijn terug te vinden zijn.

We kunnen begrip opbrengen voor het feit dat dit punt niet van de ene dag op de andere kan worden gerealiseerd. Misschien bestaat de fout erin dat de haalbaarheidselementen teveel in het indicatief programma voorkomen. Op basis van dit indicatief programma hebben we de toetsing willen maken, maar we moeten het fysisch programma afwachten. Mijnheer Denys, ik benadruk dat het hier niet ging over een ruil, maar over de essentie van de opbouw van een fysisch programma. Ik hoop dat men in dit parlement voor een keer verdraagt dat ook de meerderheid bepaalde vragen stelt, zonder dat er dan commotie ontstaat. Dit is in alle rust gebeurd, maar tot onze verbazing hebben we gemerkt dat de oppositie daarover heel wat heisa heeft gemaakt.

We zijn hoe dan ook in verband met deze toetsing tot de vaststelling gekomen dat er geld tekort is. Ik denk dat de minister verheugd zal zijn wanneer we stellen dat er in de toekomst geleidelijk meer middelen moeten worden toegewezen aan Openbare Werken, zeker aan het onderhoud en dergelijke. Want dat was de grond van onze bekommernis, en daarover bestaat geen conflict. Onze bezorgdheid voor de toekomst is dezelfde. Dat wou ik hier publiek beklemtonen. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

Voorzitter

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.42 uur.*
